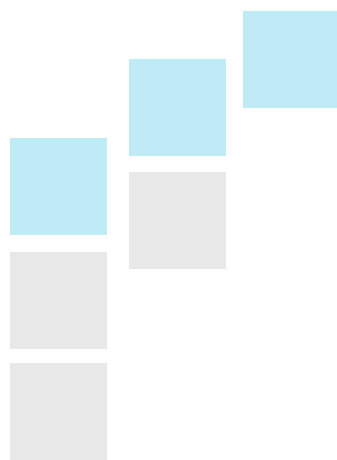

Gebiedsvisie **Waalzone**

Hendrik-Ido-Ambacht

Gebied de Waalzone (grondgebied gemeente Hendrik Ido Ambacht)

Voorwoord

Door de projectgroep

Voor u ligt de 'Gebiedsvisie Waalzone'. Dit document is samengesteld uit ideeën van bewoners en de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht.

Het doel van het visiedocument is het verbeelden van het gewenste toekomstbeeld van de Waal binnen de gemeente. Daarmee willen we de mogelijkheden van de Waal en het omliggend gebied beter benutten en een sterkere relatie tussen de Waal en het dorp laten ontstaan. Met deze visie willen we ook inzicht geven in ingrepen in het gebied die zouden bijdragen aan het ontstaan van het toekomstbeeld. Tot slot is aan deze visie een uitvoeringsprogramma gekoppeld, waarin een aanzet is gegeven van mogelijkheden die bij kunnen dragen om tot het toekomstbeeld te komen.

Vroeger was de Waal de 'levensader van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht'. De mogelijkheden om te genieten van de Waal zijn nu heel beperkt. Dat kan en moet anders, is de mening die de gemeente en het merendeel van de bewoners is toegedaan. In de toekomst zal het gebied rond de Waal dan ook levendig zijn, zoals dat vroeger het geval was. Er wordt weer gerecreëerd langs de Waal. Aan de oevers kun je zitten, iets drinken en genieten van de natuur. Dankzij de kwaliteitsverbetering heeft de openbare ruimte meer aantrekkingskracht en is de recreatieve waarde toegenomen.

De projectgroep heeft samen met een gevarieerde groep van ondernemers, bewoners en vertegenwoordigers van recreatieschappen uitvoerig nagedacht over de mogelijkheden voor de verschillende gebieden langs de Waal en de uitkomst getoetst bij het Waterschap en de gemeente Ridderkerk. Daarnaast zijn inwoners uit de hele gemeente uitgenodigd om te reageren op de geopperde ideeën.

Met deze visie hopen wij dan ook een duidelijke en goede eerste stap te zetten tot een betere benutting en beleving van de Waal. Daarbij is belangrijk op te merken dat we de uiteindelijke uitvoering niet volledig in de hand hebben. Dit doen we, net zoals we dat bij de creatie van de wensbeelden deden, samen met de bewoners. Om daarmee een impuls te kunnen geven aan dit gebied.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5	3.6.2 Groen en buitenruimte	30
Inhoudsopgave	6	3.6.3 Verkeer	30
Geschiedenis	9	4. Achterambachtseweg en omgeving	33
1. Inleiding	11	4.1 Inleiding	35
1.1 Achtergrond	11	4.2 Huidige situatie	35
1.2 Doel van de visie	11	4.3 Verbeterpunten	37
1.3 Gebiedsafbakening	13	4.4 Streefbeeld Achterambachtseweg	37
1.3.1 Waalvisie; lager schaalniveau dan bestaande visies	13	4.4.1 Focuspunt Achterambachtseweg	37
1.3.2 Waalvisie; deelgebieden	14	4.4.2 Beschrijving Visiekaart	41
1.4 Proces en aanpak	15	5. Dorpsstraat en omgeving	43
1.5 Leeswijzer	19	5.1 Inleiding	45
2. Samenvatting	21	5.2 Huidige situatie	45
3. Uitgangspunten Waalvisie	25	5.3 Verbeterpunten	47
3.1 Structuurvisie Ruimte en Mobiliteit		5.4 Streefbeeld Kerkplein	47
3.2 Gebiedsprofiel IJsselmonde	26	5.4.1 Focuspunt Kerkplein	47
3.3 Deltapoort	27	5.4.2 Beschrijving Visiekaart	51
3.4 Structuurvisie “Waar de Waal stroomt”	28	6. Kerkstraat - Havenhoofd	53
3.5 Structuurvisie Ridderkerk	29	6.1 Inleiding	55
3.6 Coalitieprogramma “Voor elkaar in Ambacht”	30	6.2 Huidige situatie	55
3.6.1 Evenementen	30	6.3 Verbeterpunten	57
		6.4 Streefbeeld Havenhoofd	57
		6.4.1 Focuspunt Havenhoofd	57
		6.4.2 Beschrijving Visiekaart	61

7.	Toekomstbeschrijving	63
7.1	Inleiding	63
7.2	Toekomstbeeld “Een wandeling langs de Waal in 2025”	63
8.	Bijlage	65
8.1	Uitkomsten Enquête	65

Luchtfoto van de Waal en het dorp Hendrik-Ido-Ambacht uit 1947

Geschiedenis

Hendrik-Ido-Ambacht wordt ook wel het ‘Waaldorp’ genoemd. In de geschiedenis van het dorp speelt het schilderachtige riviertje langs de Achterambachtseweg, Dorpsstraat, Kerkstraat en Oostendam een rol van betekenis. De naam is overigens de Waal en niet het Waaltje, zoals weleens wordt gedacht.

De oudst bekende geschiedenis van de Waal gaat terug tot de 13e eeuw. De rivier vormde toen de scheiding tussen de Zwijndrechtse Waard en de polder Oud-Riederwaard, waarop Ridderkerk ligt. De Waal vormde daarmee de grens tussen Ambacht en Ridderkerk en dat is zij nog steeds. Vroeger stond de rivier in open verbinding met de Noord (die toen nog Merwede heette) en de Oude Maas (bij Heerjansdam).

In het begin van de 14e eeuw raakte de Zwijndrechtse Waard overstroomd. Graaf Willem III (1287-1337) heeft zich er sterk voor gemaakt dat het gebied in 1332 weer bedijkt werd. We eren hem hier nog steeds voor, in de naamgeving van de Graaf Willemlaan. Bij de herbedijking werd de Kerkstraat de zuidelijke waterkering van de Waal en de Pruimendijk, als onderdeel van de Riederwaard, de noordelijke waterkering. Op kosten van Willem III werden kort na de bedijking twee dammen in de Waal gelegd. Aan de oostkant de Oostendam en aan de westkant de Heerjansdam. Het leggen van die dammen in de stromende rivier moet voor die tijd een hele opgave zijn geweest. Met de oostelijke dam werden de Zwijndrechtse Waard en de Oud Riederwaard met elkaar verbonden. In 1505 werd in de oostelijke dam een sluis aangelegd, vooral bedoeld voor de afwatering. Aanvankelijk was het een houten sluis, die later is vervangen door een stenen voorziening.

De Waal was natuurlijk belangrijk voor de waterhuishouding, en is dat nog steeds. De rivier is boezemwater voor het waterschap De Hollandse Delta (voorheen waterschap IJsselmonde). Een boezemwater is een watergang, die

dient om het polderwater op te vangen. Hier gaat het om water uit de Zwijndrechtse Waard. Zonder goede waterhuishouding zou het in de omgeving veel te nat zijn. Vroeger stond er halverwege de Hoge Kade langs de Vliet een gemaal dat het polderwater omhoog pompte tot het niveau van de Waal, zodat het bij de Heul de Waal kon instromen. Ook aan de Achterambachtseweg was een gemaal ter hoogte van het viaduct over de A16. De Waal was tot halverwege de twintigste eeuw een belangrijk water voor de binnenscheepvaart. Vooral voor het goederenvervoer was scheepvaart tot begin 20e eeuw van groot belang. Paard en wagen waren geschikt voor de kortere afstanden, maar voor de bevoorrading van Hendrik-Ido-Ambacht heeft het schip lange tijd grote diensten bewezen. Vanaf de Noord voeren schepen via de sluis de Waal op. In 1921 werden 273 schepen door de Oostendamse sluis geschut. Later nam dit aantal af, door de komst van de vrachtauto en de trein. Begin 1900 besloot het Ambachtse gemeentebestuur een nieuwe laad- en loswal aan te leggen vóór het toenmalige gemeentehuis (de huidige kapperszaak van Pons). Hier konden schepen hun vracht overladen op boerenwagens of handkarren of deze afgeven aan een bodedienst. Ook de Oostendamse haven kon natuurlijk dienst doen voor overslag, vooral voor de aanvoer van vlas.

De Waal werd vroeger ook gebruikt voor drinkwater, toen er nog geen (gemeentelijk) waterleidingbedrijf bestond (dat kwam pas in 1911). Het water uit de Waal was ongezond. In 1888 rapporteerde toenmalig burgemeester Van Elk dat het water uit de Waal gedurende bepaalde maanden ondrinkbaar was. Dit werd veroorzaakt door het aflopen van de sloten, waarin vlas werd geroot. Cholera-epidemieën, vooral veroorzaakt door slecht drinkwater, eisten daarom vroeger ook in Ambacht slachtoffers.

Tekst en afbeelding: Historisch genootschap Hendrik-Ido-Ambacht

Waar de **Waal** stroomt....

Waar de **Waal** stroomt en nog tuinders in hun kassen vaardig zijn.
Waar een oude dorpskerk torent en de mensen aardig zijn.
Daar ligt Ambacht dat ons lief is als een parel in het land.
Voor ons is dat toch onbetwist het mooiste dorp van Nederland.

Ambacht mooi dorp van ons, we blijven van je houden.
Ambacht lief dorp van ons, zo oud en toch zo fijn.
Zeshonderdvijftig jaar waard om altijd van te houden
Ja, het is een voorrecht een Ambachter te zijn.

Wie in dit dorp is geboren of pas later burger werd.
Zich een Ambachter te voelen leert hij snel met hoofd en hart.
Ook al maakt men verre reizen, zwervend soms heel ver van huis
Terug uit aller herenlanden voelt men zich in Ambacht thuis.

Ambacht mooi dorp van ons, we blijven van je houden.
Ambacht lief dorp van ons, zo oud en toch zo fijn.
Zeshonderdvijftig jaar waard om altijd van te houden
Ja, het is een voerecht een Ambachter te zijn.

Lied ter gelegenheid van de feestelijkheden in 1982 toen het 650-jarig bestaan van de Zwijndrechtse Waard werd herdacht.

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

In 2009 heeft de gemeenteraad de structuurvisie 'Waar de Waal stroomt' vastgesteld. In deze visie zijn twee uitvoeringsprojecten opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de rivier de Waal, namelijk de ambitie om een totaalvisie op te stellen voor de Waal en een visie te ontwikkelen voor het gebied Havenhoofd/ Damstraat om de toeristische en recreatieve kansen beter te kunnen benutten. Deze twee projecten vormen de basis van de 'Gebiedsvisie Waalzone'.

De Waal is één van de belangrijkste ruimtelijke dragers van Hendrik-Ido-Ambacht. Langs de Waal heeft het dorp zich ontwikkeld en bevinden zich de oudste elementen. Het karakter van de Waal is kleinschalig en het water is 'vriendelijk', in tegenstelling tot het grootschalige 'geweld' van de Noord. Door de afdamming is de Waal een rustig en schoon water geworden. De relatie tussen het dorp en de Waal is minder sterk geworden, mede door de uitbreidingen aan de zuidzijde van Hendrik-Ido-Ambacht. Bovendien zijn door de jaren heen steeds meer oevers bebouwd. De grotendeels private grond langs de Waal beperkt de mogelijkheden voor het doorvoeren van verbeteringen in de Waalzone. De plekken waar verbeteringen wel mogelijk zijn, hebben veel potentie. Het water kan beter toegankelijk worden gemaakt, en ook de zichtbaarheid kan beter, waardoor de beleving van de Waal toeneemt.

De gemeente heeft de ambitie om de functie van de Waal als blauwe drager te versterken en de beleving te verbeteren. Door de aanwezigheid van de Waal binnen de stedenbouwkundige structuur van Hendrik-Ido-Ambacht te versterken, ontstaat een sterkere relatie tussen het water van de Waal en het dorp.

1.2 Doel van de visie

De doelstelling van de visie is:

Het komen tot een plan voor het versterken van de Waal als blauwe drager van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht, waarbij een vergroting van de recreatieve beleefbaarheid en benutting van de potenties van onder andere het kleinschalige dorpshart, ervoor zorgen dat er een sterkere relatie ontstaat tussen de Waal en de Ambachters.

Het project 'Visie op de Waal en omgeving' levert daarnaast een bijdrage aan:

- versterken van de Waal tot de blauwe drager van Hendrik-Ido-Ambacht;
- vergroten van de recreatieve beleefbaarheid;
- benutten van de potenties van het gebied (o.a. het kleinschalige dorpshart). zodat een sterkere relatie tussen de Waal en de inwoners ontstaat.

Het projectresultaat is een rapport waarin de totaalvisie voor de Waalzone is beschreven, hieraan gekoppeld is een aanzet gegeven tot een uitvoeringsprogramma.

In het uitvoeringsprogramma staan voorstellen voor:

- verbeteren van de zichtbaarheid van de Waal;
- verbeteren van het recreatieve gebruik van de Waal;
- verbeteren van de oevers van de Waal;
- verbeteren van de kwaliteit van het gebied (kleinschalige ingrepen);
- stimuleren van kleinschalige multifunctionele ontwikkelingen in en rondom het oude dorpshart.

Deze kunnen worden gezien als een richting van uitvoeringsaspecten die bijdragen aan het bereiken van het beschreven toekomstbeeld.

Het uiteindelijke rapport zal ondersteund worden met fotomateriaal en illustraties, waarin korte- termijninterventies (quick wins) en lange-termijnideeën (out-of-the-box) zijn opgenomen.

De visie moet vooral initiatiefnemers inspireren en stimuleren om bij te dragen aan ontwikkelingen in het gebied. Om tot maatschappelijk haalbare projecten te komen is het van belang dat de visie zoveel mogelijk breed wordt gedragen en

Opdeling gebied in 3 karakteristiek verschillende zones

wordt ondersteund door bewoners en organisaties. De financiering van projecten moet grotendeels uit particulier initiatief komen. Vandaar dat inwoners, waterschap Hollandse Delta, het Historisch Genootschap en het programmabureau Deltapoort intensief zijn betrokken bij de visievorming. Omdat de noordoever van de Waal en een deel van het Havenhoofd op het grondgebied van Ridderkerk liggen, is de visie ook met die gemeente afgestemd.

In de uitvoering van deze visie neemt de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht een andere rol in. Kon een gemeente vroeger zelf veel uitvoeren, nu is een gemeente veel afhankelijker van particuliere initiatieven en samenwerkingspartners. De gemeente krijgt steeds meer een faciliterende rol bij initiatieven en is steeds minder vaak de partij die verantwoordelijk is voor de uitvoering. Dat betekent ook een grotere afhankelijkheid van marktpartijen, waarmee niet meer volledig op het gewenste eindbeeld gestuurd kan worden.

1.3 Gebiedsafbakening

1.3.1 Waalvisie; lager schaalniveau dan bestaande visies

Er is de laatste jaren een aantal ruimtelijke visies geschreven over de Waal. Zo is recentelijk het visiedocument Deltapoort 2025 vastgesteld en heeft de gemeente Ridderkerk in de structuurvisie uitspraken gedaan over de Waal. De uitkomsten van deze visies worden dan ook als input meegenomen en verwerkt in de visie op de Waal. Doordat deze visies er al zijn, rijst de vraag voor welke gebiedsafbakening en schaalgrootte moet worden gekozen bij het opstellen van voorliggende visie. Daarbij komt dat er minder geld dan voorheen beschikbaar is voor de uitvoering van de structuurvisie 'Waar de Waal stroomt' van Hendrik-Ido-Ambacht. Dit betekent dat de uitvoerende rol van de gemeente verandert en ook het doel van de visie daarop aangepast moet worden. Het visiedocument moet dan ook inspireren en gewenste ruimtelijke ontwikkelingen stimuleren. Dat betekent dat moet worden gezocht naar draagvlak bij marktpartijen, lokale ondernemers en bewoners om zo bepaalde onderdelen van de visie te kunnen realiseren en financieren. Er is dan ook bewust voor gekozen om geen totaalvisie met andere overheden in de regio op te stellen voor de complete Waalzone, maar de visie voornamelijk te richten op het grondgebied van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht. Naast op de Waal zelf, zoomen we voornamelijk in op gebieden waar de meeste kwaliteitswinst te behalen valt of waar de komende tijd de meeste dynamiek mogelijk is. Binnen het plangebied zijn ook enkele gebieden benoemd die niet tot het grondgebied van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht behoren, vanwege het belang van deze gebieden voor het Ambachtse grondgebied en omdat zij niet los te zien zijn van de Waal in Ambacht. Wij zouden graag zien dat naastliggende gemeenten zelf een soortgelijke visie opstellen, waarin ze eigen ambities verwoorden en plannen maken voor verbeteringen in het gebied. Dat zou immers betekenen dat de hele Waalzone erop vooruit gaat. Met de gemeenten Zwijndrecht en Ridderkerk gaan we hierover in gesprek. Daarnaast is afgesproken dat uitvoeringsaspecten die bijdragen aan het bereiken van het streefbeeld van de Waalvisie ook opgenomen wordt in het nog op te stellen integrale uitvoeringsprogramma van Deltapoort, gezien de overeenkomstige

doelstelling. Het afstemmen van plannen en het delen van kennis en ervaring met andere gemeenten aan de Waal en met (werkgroepen van) Deltapoort, levert voordeel op voor iedereen.

1.3.2 Waalvisie; Deelgebieden

De zones langs de Waal hebben een verschillend karakter. Om die reden delen wij in deze visie het gemeentelijk grondgebied langs De Waal op in drie gebieden. We beginnen met deelgebied Achterambachtseweg en omgeving. Deze zone is uitgestrekt en groen. Het aangrenzend recreatiegebied Sandelingen-Ambacht speelt daarin een belangrijke rol. Een belangrijk deel van het gebied ligt buiten de bebouwde kom. In deze natuurlijke zone is het water van de Waal het meest zichtbaar. Het tweede deelgebied bestaat uit de oude dorpskern die zich rond de Dorpsstraat bevindt. Deze zone heeft fijnmazige bebouwing en een karakteristieke uitstraling. Het derde en laatste deelgebied strekt zich uit langs de Kerkstraat en omvat ook het Havenhoofd. Deze zone wordt gekenmerkt door de Kerkstraat die vlak langs het water loopt en de horecavoorzieningen van het Havenhoofd. Ondanks de kleine afstand tussen de Waal en de Kerkstraat is het water hier slechts op enkele punten te zien en te ervaren. Ook het Havenhoofd/Damstraat is onderdeel van het laatste deelgebied. Voor de uitstraling en energie van Hendrik-Ido-Ambacht aan het Havenhoofd/Damstraat is een herstructurering op zijn plaats. De zone rond het Havenhoofd en de Damstraat wordt nu niet gezien als onderdeel van het dorp, terwijl het volop toeristisch-recreatieve kansen biedt. De plek vraagt om een beter functioneel programma en verbetering van de omgeving.

1.4 Proces en aanpak

Vanaf de start was duidelijk dat we de visie voor de Waal en omgeving samen met omwonenden en organisaties wilden opstellen. Bij het inrichten van dat participatieproces waren het beoogde resultaat en de te verwachten betrokkenheid belangrijke uitgangspunten. De hoofddoelstelling van het communicatie- en participatietraject was om te komen tot ideeën, waarvan een aantal direct en een aantal op langere termijn uit te voeren zijn. Deze ideeën moeten bijdragen aan het versterken van de beleving van de Waal. We zijn ervan uitgegaan dat we te maken hadden met aan de ene kant een grote groep inwoners die weinig betrokken is bij de Waal en omgeving, en aan de andere kant inwoners, organisaties en instellingen die zich zeer betrokken (willen) voelen of een belangrijke inbreng zouden kunnen hebben. In een vroeg stadium zijn al gesprekken gevoerd met een aantal partijen om de betrokkenheid te onderzoeken, zoals het Historisch Genootschap en woningcorporatie Rhiant. Het participatieproces is vervolgens ingericht op basis van de mate van betrokkenheid van de partijen waarmee we te maken hadden. Er is een ‘team denken’ gevormd, met partijen van wie we de meeste ideeën en inzet verwachten. Hen hebben we het meest intensief in het participatieproces betrokken. De ideeën uit dit ‘team denken’ hebben we getoetst op wenselijkheid en haalbaarheid bij een groep collega-instellingen, het zogeheten ‘team doen’. Met andere woorden: de voorstellen kwamen in een kleine groep tot stand en zijn in een bredere groep getoetst, op een toegankelijke manier. Vervolgens is er een bredere inventarisatie van ervaringen en meningen gedaan met een digitale enquête voor de hele Ambachtse samenleving. Daarnaast hebben we collega’s die tevens Ambachter zijn om ideeën gevraagd.

Team “denken” en “doen”

Er zijn twee inspiratiesessies gehouden met het ‘team denken’, met een goede opkomst van deelnemers. Ook het ‘team doen’ is twee keer bij elkaar gekomen. Tot slot hebben beide teams kunnen reageren op een presentatie van de conceptvisie. Deze reacties zijn verwerkt in deze visie. De betrokkenheid van de teams ‘denken’ en ‘doen’ houdt niet op bij het ontstaan van de visie en het uitvoeringsprogramma; wij

betrekken de deelnemers zoveel mogelijk bij het verdere proces en proberen hen daarin zoveel mogelijk een rol te geven.

In het ‘team denken’ zitten vertegenwoordigers van het Historisch Genootschap, een horecaonderneming uit de directe omgeving van de Waal, de Hervormde Gemeente uit de oude dorpskern, de Fietsersbond en wandelvereniging Oostendam. Naast deze belangengroepen zijn een aantal bewoners uit Ambacht betrokken die zowel dichtbij als veraf van de Waal wonen. Deelnemers in ‘het team’ doen zijn het Waterschap Hollandse Delta, de Gemeente Ridderkerk en het project Deltapoort.

Deelgebieden

Het gebied is bij het verzamelen van ideeën opgedeeld in drie herkenbare stukken:

- Achterambachtseweg en omgeving
- Het Dorp
- Kerkstraat/Havenhoofd

Deze plekken zijn goed te verbeelden en concreet te maken. Dat heeft het meedenken en meedoen vergemakkelijkt. Bij het verzamelen van ideeën hebben we ons gericht op:

- Quick wins, ideeën die binnen enkele jaren, ten dele met het beschikbare budget, uitgevoerd kunnen worden;
- Out-of-the-box beelden over hoe het op en om de Waal zou kunnen zijn als tijd, geld en bestemmingsplannen geen belemmering zouden vormen (wens beeld). Voor het uitvoeren van deze ideeën zijn minimaal een jaar tijd, meer geld of wijzigingen van het bestemmingsplan nodig.

Digitale enquête

Voor de bredere toetsing van ideeën onder Ambachters kozen wij voor een digitale enquête, omdat onder andere uit de 'monitor bestuur en communicatie' blijkt dat inwoners graag op een gemakkelijke, toegankelijke manier hun mening geven. Op verschillende manieren is aandacht gevestigd op de enquête waarbij steeds de directe link werd gecommuniceerd: met een persbericht, videoblog van de wethouder, op www.h-i-ambacht.nl (link en pdf-versie) in combinatie met een poll, met berichten in gemeentenuws en per mail via het 'team denken'. De link naar de enquête is actief gedeeld via social media. Het projectteam heeft een middag op de markt gestaan om de enquête met voorbijgangers samen in te vullen en een papieren versie lag ook in de publiekshal van het gemeentehuis. Ook de interne middelen in het gemeentehuis zijn ingezet.

De enquête is door ruim 250 inwoners ingevuld. Aan de 100e deelnemer hebben wij een diner bon voor een etentje aan de Waal in het vooruitzicht gesteld. Dit lijkt echter niet de belangrijkste drijfveer te zijn geweest voor het invullen van de enquête: het merendeel van de deelnemers is met waardevolle extra suggesties gekomen. Bovendien heeft 30% van de deelnemers de enquête ingevuld zonder te willen meedingen naar het etentje. Een overzicht van de uitkomsten is te vinden in de bijlage.

Digitale enquête Waalvisie

Resultaat

Alle input en reacties vanuit het participatieproces zijn verwerkt in de voorliggende visie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Onze houding in het proces was om ideeën te laten ontstaan en ook de uitvoering eventueel aan anderen over te laten. Dat betekent dat we bewust niet alles naar onszelf toe hebben getrokken, maar vooral betrokken partijen en bewoners de ruimte hebben willen geven. Een voorbeeld: deelnemers aan de inspiratiesessies zijn ook weer betrokken in het onder de aandacht brengen van de enquête onder een bredere groep van inwoners. Welke rol de deelnemers in de concrete uitvoering van ideeën kunnen nemen of krijgen, zal in een later stadium worden gezien.

Wethouder Floor van der Velde verteld in zijn video blog over de enquête Waalvisie

De 100ste invuller van de enquête ontvangt een dinercheque voor een etentje aan de Waal

1.5 Leeswijzer

In het tweede hoofdstuk vindt u een samenvatting van de gehele visie. Ook is een doorkijk opgenomen naar het bijbehorende uitvoeringsprogramma, waarin richting wordt gegeven en mogelijkheden worden aangedragen ten aanzien van de uitvoering.

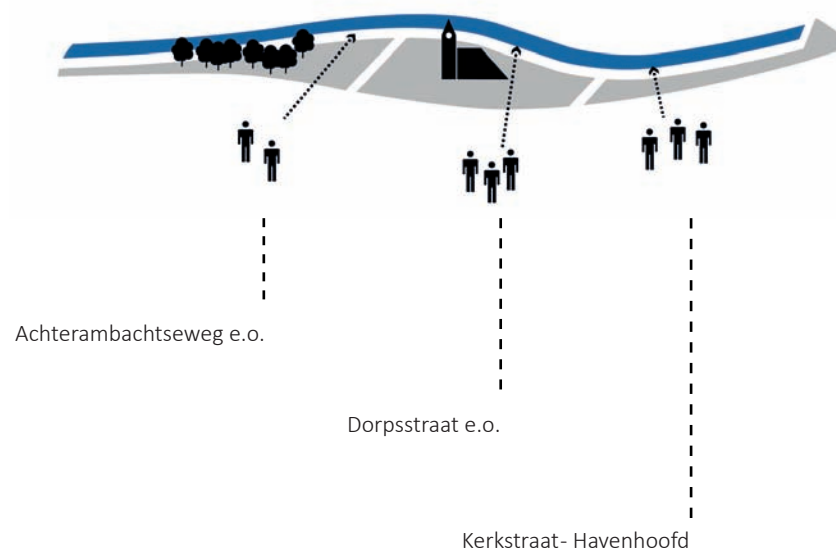
In het derde hoofdstuk worden de uitgangspunten voor de visie benoemd.

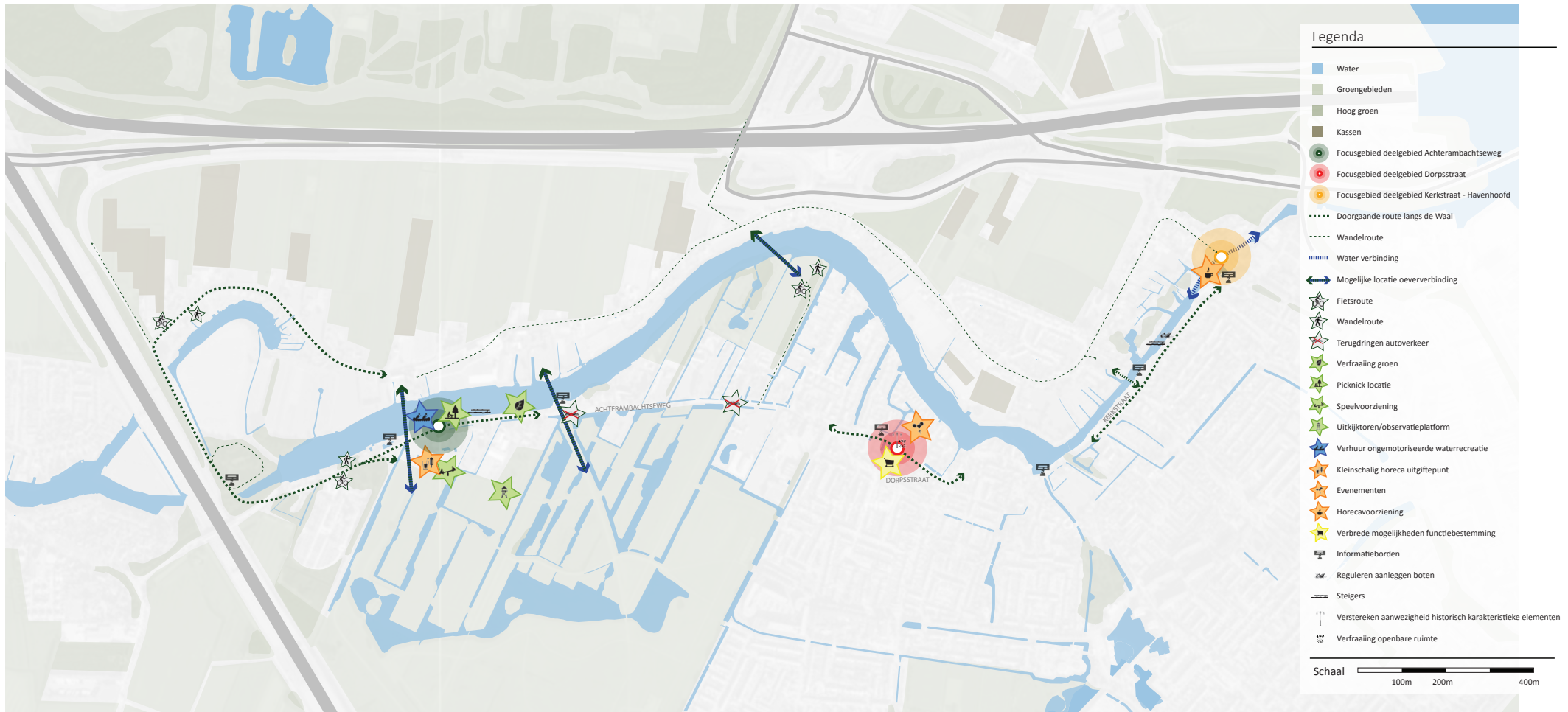
Vervolgens is de visie opgedeeld in drie deelgebieden (zie ook de afbeelding hiernaast).

In het vierde tot en met het zesde hoofdstuk worden deze drie deelgebieden beschreven. Vervolgens is er aandacht voor de verbeterpunten die zijn aangedragen voor het deelgebied. Deze verbeterpunten zijn verwerkt tot een streefbeeld van een gekozen focuspunt voor ieder deelgebied en een visiekaart.

In deze laatste twee paragrafen staat de visie beschreven voor het desbetreffende deelgebied.

Het zevende hoofdstuk geeft tenslotte een kijkje in de toekomst: 'hoe ervaart een wandelaar het gebied rondom de Waal in 2025?'

Visiekaart Waalvisie

2. Samenvatting

Inleiding

Doelstelling van de visie is het komen tot een plan voor het versterken van de Waal als blauwe drager van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht, waarbij een vergroting van de recreatieve beleefbaarheid en benutten van de potenties van onder andere het kleinschalige dorpshart, ervoor zorgen dat er een sterkere relatie ontstaat tussen de Waal en de Ambachters. Het visiedocument moet daarnaast inspireren en gewenste ruimtelijke ontwikkelingen stimuleren.

Belangrijk bij het opstellen van deze gebiedsvisie was het communicatie- en participatieproject. Hoofddoelstelling hiervan was om tot ideeën te komen voor de korte en lange termijn. Deze ideeën dienden een bijdrage te leveren aan het versterken van de beleving van Waal. Gekozen is om het participatieproces in te richten op de mate van betrokkenheid van de partijen waarmee we te maken hadden. Er is een “team denken” gevormd met partijen van wie we de meeste ideeën en inzet verwachtten. Hierin namen naast een aantal bewoners, ook partijen als het Historisch Genootschap, wandelsportvereniging Oostendam, de Hervormde gemeente uit de oude dorpskern, een horecaondernemer, de Fietsersbond en Rhiant deel. De ideeën zijn getoetst op wenselijkheid door een groep collega-instellingen, waaronder de gemeente Ridderkerk, het waterschap Hollandse Delta en het project Deltapoort. Vervolgens is een bredere inventarisatie van ervaringen en meningen gedaan middels een digitale enquête voor de hele Ambachtse samenleving. Daarnaast hebben we collega's die tevens Ambachter zijn om ideeën gevraagd. De ideeën die dit communicatie- en participatietraject heeft opgeleverd zijn verzameld, voor drie goed te verbeelden en concreet te maken, gebieden:

- Achterambachtseweg en omgeving.
- Dorpstraat en omgeving.
- Kerkstraat/ Havenhoofd.

Uitgangspunten Waalvisie

Alvorens tot de uitkomsten van visie voor de drie deelgebieden te komen, is gekeken naar het provinciale beleid in de provinciale structuurvisie 'Ruimte en mobiliteit'. Daarnaast zijn de relevante passages t.a.v. de Waalzone uit de visies Deltapoort, de gemeentelijke structuurvisie “Waar de Waal stroomt” en de structuurvisie Ridderkerk samengevat. Tot slot is stil gestaan bij het coalitieprogramma “Voor elkaar in Ambacht”. De ideeën die opgenomen zijn in de Waalvisie hebben rekening gehouden met deze documenten.

Achterambachtseweg en omgeving

De Achterambachtseweg kenmerkt zich als een ontsluitingsweg met een bijzonder groen karakter. Dit komt door het hoge groen aan weerszijde van de weg, terwijl ook de publiek toegankelijke gedeelten van de Waaloever natuurlijk zijn ingericht. Het recreatiegebied Sandelingen-Ambacht draagt bij aan het groene karakter en de recreatieve beleefbaarheid van dit gebied. Voor dit gebied zijn een aantal verbeteringen aangedragen. Nadruk hierbij ligt op wandel- en fietsmogelijkheden, terugdringen van het autoverkeer, bereikbaar maken van het water en het toevoegen van recreatiemogelijkheden. De verbeterpunten zijn verwerkt in een streefbeeld welke in de digitale enquête door het overgrote deel van de Ambachters (89%, waarvan 24% gedeeltelijk goed) als positief is ervaren. De belangrijkste onderdelen die hierin benoemd staan zijn; het aanpassen van de verkeerssituatie van de Achterambachtseweg, zodat deze weg voor langzaam verkeer veiliger wordt; het functioneel verbinden van de Waalzone met het park Sandelingen-Ambacht en het toevoegen van een kleinschalige horeca en speelgelegenheden, eventueel aangevuld met een verhuurpunt voor boten en kano's. Op de visiekaart is tevens aandacht voor het toevoegen van een voetgangers- en fietsbrug of pontje over de Waal wat de mogelijkheden voor de recreatieve routes verruimd en regionaal zorgt voor een continuering van de langzaamverkeer routes. Andere impulsen voor

het gebied kunnen zijn; een openbare steiger voor het aanmeren van bootjes, een inlaatplek voor boten, een uitkijktoren in het park Sandelingen-Ambacht met uitzicht op de Waal en het toevoegen van zitgelegenheden. De visie voor dit gebied richt zicht daarmee met name op het leggen van verbindingen en het behouden van het karakter, waarbij de recreatieve mogelijkheden beter worden benut en aangevuld.

Dorpsstraat en omgeving

Het deelgebied ‘Dorpsstraat en omgeving’ is het oude centrum van Hendrik-Ido-Ambacht. De bebouwing dateert grotendeels van voor de 19e eeuw en heeft een historisch karakter. Het Kerkplein wordt gedomineerd door de dorpskerk, gevoelsmatig nog altijd het hart van de wijk ‘het Dorp’. De Waal is slechts op enkele plaatsen zichtbaar en aan de rand van dit gebied bevinden zich enkele horecavoorzieningen. Verbeterpunten die o.a. benoemd zijn; toevoegen van zitgelegenheden, horecavoorzieningen en kleinschalige voorzieningen, mogelijk maken van evenementen, plaatsen van informatiepanelen, verfraaien van de openbare ruimte en het aanpakken van de beschoeiing en onderhouden van de waterkant. De verbeterpunten zijn verwerkt in een streefbeeld welke in de digitale enquête voor het overgrote deel van de Ambachters als positief is ervaren (81%, waarvan 10% gedeeltelijk goed). In dit streefbeeld van het Kerkplein worden historische en karakteristieke elementen teruggebracht, is de auto te gast, worden kleinschalige voorzieningen toegevoegd en meerdere kleinschalige evenementen georganiseerd. Naast deze maatregelen is gedacht aan het opknappen van de openbare ruimte die grenst aan de Waal, het toevoegen van zitgelegenheid voor wandelaars en fietsers en het toevoegen van informatiepanelen over de historie van het gebied, bijvoorbeeld over huis Bouquet of de vroegere haven. De focus ligt dus hoofdzakelijk op de versterking van het huidige karakter en verbeteringen in de openbare ruimte.

Kerkstraat – Havenhoofd

Het derde en laatste deelgebied is Kerkstraat – Havenhoofd. De zone wordt gekenmerkt door het horecaknooppunt op het Havenhoofd aan de ene kant en een lang gestrekte zone met grotendeels een open verbinding met het water langs de Kerkstraat. Ook hier zijn verbeterpunten aangedragen. Vaak genoemd zijn; verwijderen van de bootjes aan de Kerkstraat, het uitbreiden van de horecavoorzieningen, terugbrengen van het water bij het Havenhoofd, het toevoegen van steigers en bankjes, het aanpakken van de beschoeiing en het toegankelijk maken van de oevers. De verbeterpunten zijn verwerkt in een streefbeeld welke in de digitale enquête voor het overgrote deel van de Ambachters als positief is ervaren (90%, waarvan 12% gedeeltelijk goed). De belangrijkste elementen in het streefbeeld die benoemd zijn, zijn het toevoegen van een horecauitgiftepunt aan het Havenhoofd, het wegnemen van barrières die het zicht op de Waal beperken en het toegankelijk maken van de oevers. In de visie is verder aandacht voor minder intensief verkeer op de Kerkstraat en het plaatsen van meer steigers en bankjes. Daarnaast is de wens geuit een goed beleid en handhaving op de openbare aanlegplaatsen van bootjes op te zetten.

Toekomstbeeld

Voortvloeiend uit de te verbeteren aspecten, zoals aangedragen bij de drie deelgebieden, volgt een toekomstbeeld. In het geschetste toekomstbeeld wordt een wandeling door het gebied gemaakt in 2025. Een passage uit dit toekomstbeeld: “Eenmaal op de Pruiwendijk gekomen zie ik een nieuwe wandelbrug over de Waal, terug richting het Sandelingenpark. Langs de Pruiwendijk vind ik her en der een rustplaats met mooi uitzicht op de Waal. Eenmaal de Pruiwendijk uitgelopen heb ik trek gekregen. Tijd voor een goede lunch. Op het Havenhoofd kan ik hier op een leuk terrasje aan het water nogmaals genieten van een mooi uitzicht. Na de lunch loop ik via de Kerkstraat en Dorpsstraat terug naar de braderie, die nu al gezellig druk is

geworden. Ik loop vervolgens terug naar huis en geniet van een dagje aan de Waal in mijn eigen plaats Hendrik-Ido-Ambacht.”

3. Uitgangspunten Waalvisie

Er is de laatste jaren een aantal ruimtelijke visies geschreven over de Waal. Zo is het visiedocument Deltapoort 2025 vastgesteld en heeft de gemeente Ridderkerk in de structuurvisie uitspraken gedaan over de Waal. Deze visies zijn dan ook als input meegenomen en verwerkt in de visie op de Waal. Een nadere beschrijving van de reeds aanwezige documenten is te vinden in de volgende paragrafen. Ook is een samenvatting gegeven van het coalitieprogramma 'Voor elkaar in Ambacht 2014-2018'. Met hierin opgenomen ambities en uitgangspunten houden we zoveel mogelijk rekening.

3.1 Structuurvisie Ruimte en Mobiliteit

De provincie Zuid-Holland heeft een nieuwe ruimtelijke structuurvisie 'ruimte en mobiliteit' opgesteld. Deze is op 9 juli 2014 door Provinciale Staten vastgesteld. Het is goed om de hierin opgenomen contouren die betrekking hebben op deze gebiedsvisie te benoemen en hierin eventueel te participeren.

De visie ruimte en mobiliteit biedt geen vastomlijnd ruimtelijk eindbeeld, maar wel een perspectief voor de gewenste ontwikkeling van Zuid-Holland als geheel. De visie geeft zekerheid over een mobiliteitsnetwerk dat op orde is en de reiziger en de vervoerder keuzevrijheid biedt. Tevens bevat de visie voldoende flexibiliteit om in de ruimtelijke ontwikkeling te reageren op maatschappelijke initiatieven. Dat geeft houvast voor andere ruimtelijke plannen en voor investeringen in ruimte en netwerk. Het geeft ook duidelijkheid over de randvoorwaarden die de provincie daaraan stelt. Vier rode draden geven richting aan de gewenste ontwikkeling en het handelen van de provincie:

1. beter benutten en opwaarderen van wat er is;
2. vergroten van de agglomeratiekracht;
3. verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit;
4. bevorderen van de transitie naar een water- en energie-efficiënte samenleving.

De huidige ruimtelijke situatie- gecombineerd met de vier rode draden- vormen het vertrekpunt voor de Visie ruimte en mobiliteit. Voor de Waalvisie is met name het derde punt van belang, de ruimtelijke kwaliteit. De essentie daarvan is het inspelen op de aanwezige kwaliteiten in de omgeving (zeker als de omgeving hoge cultuurhistorische of identiteitsbepalende waarden vertegenwoordigt) door initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen en het toevoegen van specifieke kwaliteiten die te maken hebben met de samenleving van vandaag. De Waalvisie is ook gebaseerd op deze essentie.

3.2 Gebiedsprofiel IJsselmonde

De provincie Zuid-Holland heeft recentelijk een gebiedsprofiel vastgesteld voor IJsselmonde. Hierin zijn kwaliteitscriteria opgenomen voor nieuwe ontwikkelingen. Ook hier worden kwaliteiten van de Waal beschreven. Belangrijk voor de Waalvisie is rekening te houden met de functiekaart en kwaliteitskaart in dit document, aangezien de provincie niet akkoord zal gaan met de ontwikkeling wanneer een initiatief niet aan het gebiedsprofiel voldoet. In het gebiedsprofiel staat voornamelijk de Achterambachtseweg beschreven. De Achterambachtseweg is benoemd als polderweg. Ambities die zijn vastgelegd in het gebiedsprofiel zijn:

- Polderwegen zijn een vanzelfsprekend onderdeel van het landschap met zo weinig mogelijk verkeerstechnische ingrepen;
- Het wegprofiel is functioneel ingetogen, waarbij rekening wordt gehouden met het medegebruik door langzaam (recreatief) verkeer;
- De polderwegen zijn in principe onbeplant, waardoor de openheid van de polder beleefbaar is.

Ook zijn in het gebiedsprofiel de wegen langs de Waal getypeerd als dijklint, ingesloten polderlint en polderlint. Deze linten moeten als onderscheidende bebouwingsvorm in het gebied herkenbaar blijven, hun lineaire karakter behouden, waarbij de achterzijde van de bebouwing direct contact heeft met het landschap en de voorzijde grenst aan de openbare weg. Bij nieuwe ontwikkelingen zijn de huidige korrel, profiel, transparantie en respect voor historische gaafheid van een lint richtinggevend. Bij grootschalige ontwikkelingen blijft het lint herkenbaar als bebouwingsvorm. Dit betekent dat er op gepaste afstand van het lint gebouwd wordt, waarbij het landschap, het lint en de nieuwe ontwikkeling bepalend zijn voor deze afstand. Het lint behoudt zijn eigen gezicht.

Naast deze beschrijving zijn er ambities opgenomen ten aanzien van de Waal:

- De Waal inzetten als landschappelijke en recreatieve structuurdrager door het water zichtbaar te maken en in te zetten op openbaar toegankelijke oevers. Denk hierbij aan eenvoudige paden evenwijdig aan het water, zichtassen haaks op het water of verblijfsplekken aan het water;
- Versterken van waterrecreatie door het maken van vaarverbindingen tussen de Waal, Devel, Koedood, en de stedelijke waterstructuur van Rotterdam;
- Voormalige haventjes en aanlegplaatsen weer bruikbaar maken en de ruimtelijke kwaliteit verbeteren;
- Doorontwikkelen van de jachthavens tot recreatieve knooppunten;
- Versterken van de Waal als recreatieve structuurdrager van het buitengebied van IJsselmonde, zowel over land, langs de oevers als over water;
- Realisatie blauwe verbinding tussen Zuiderpark en de Waal voor kano's, kleine boten en schaatsen. Fiets- en wandelpaden langs het water completeren het geheel;
- Realiseren van vaarverbindingen tussen rivieren en binnenwateren door aanleg van sluisjes;
- Toegankelijkheid van de oevers vergroten door routes die evenwijdig aan het water lopen, uitkijkpunten, verblijfsplekken met voorzieningen en steigerplekken toe te voegen.

3.3 Deltapoort

De samenwerkende partners in IJsselmonde hebben een visie opgesteld om de komende jaren te kunnen investeren in de ruimtelijke kwaliteit van Deltapoort en daarmee het economisch functioneren en de leefkwaliteit van het gebied te verbeteren. Ook voor de Waal zijn in deze visie ambities beschreven. Het karakter van de oude rivierarm verdient bijzondere aandacht. De continuïteit wordt gevormd door het water; het contact met het water is daarbij een belangrijke beleving. Er wordt daarom vooral ingezet op het verbeteren van de continuïteit en de route langs het water, in ieder geval voor langzaam verkeer. Verdere privatisering en bebouwing van de oevers moet worden voorkomen. Waar geen route is moet waar mogelijk een route gerealiseerd worden. Daarnaast wordt ingezet op het verder benutten van de ecologisch recreatieve kwaliteiten van de Waal. Bij de Waal ligt de nadruk op de waterrecreatie (varen, zwemmen, kanovaren en schaatsen). Het gebied van de Waal wordt in de visie Deltapoort ook beschreven als groene stadsrand. Stadsranden kenmerken zich door een parkachtige inrichting, waarin diverse cultuurhistorische en landschappelijke elementen als dijkjes maar ook recreatieve functies als sport en volkstuincomplexen in een nieuw jasje zijn opgenomen. Bij Hendrik-Ido-Ambacht is een fietsbrug ingetekend over de Waal, om zo de route Munnikensteeg via recreatiegebied Sandelingen-Ambacht te koppelen met de landschapskamer aan de Pruiwendijk en de leisurezone bij de Crezéepolder. De Waal maakt verder ook een belangrijk onderdeel uit van het recreatief routenetwerk binnen de Deltapoort. In de visie wordt ook de 'tuin van Deltapoort' beschreven, waarin ook aandacht is voor een deel van de Waal dat net buiten het grondgebied van onze gemeente ligt (achter de A16). Onderdeel van de tuin is het Waalbos. In dit nieuwe bos moeten recreatieondernemers op het gebied van paardensport, wellness, outdoor-activiteiten en dergelijke zich vestigen. Tevens is het landgoed 'Vredebest' in Ambacht opgenomen als gewenste ontwikkeling, ervan uitgaande dat het publiek toegankelijk is en programmatisch interessant. Tot slot is er veel aandacht voor het hoofdrouthenetwerk, ten behoeve van recreatie en toerisme.

In de Waalvisie is expliciet rekening gehouden met de Deltapoort-visie en -projectorganisatie. Voor zover mogelijk worden uitkomsten uit de Waalvisie voor de

uitvoering mede ondergebracht in het integrale uitvoeringsprogramma Deltapoort. In het uitvoeringsprogramma is hier meer over te vinden.

Vanuit het project Deltapoort is een handreiking 'ruimte voor ruimtelijke kwaliteit' ontwikkeld. In deze handreiking staan praktische voorbeelden die helpen tot ruimtelijke kwaliteit te komen bij nieuwe ontwikkelingen. Voor de Deltapoort-visie gaat dit met name om nieuwe ontwikkelingen rondom de Achterambachtseweg. Het gebied langs de Waal en de Achterambachtsweg vallen binnen twee beschreven landschapstypen; dijklandschap en oeverzone Waal. Bij nieuwe ontwikkelingen worden de spelregels die van toepassing zijn op dit gebied gehanteerd, om zo tot een gebiedseigen ontwikkeling te komen die goed past in de omgeving. Streven voor de oeverzone van de Waal is gericht op het water en het zichtbaar maken van de oeverzone op meer plekken vanaf de dijk. Waar mogelijk moet de oever van de Waal toegankelijker worden gemaakt voor publiek en worden ingericht met bijvoorbeeld een vissteiger of picknickmeubilair. De Waal heeft een bijzonder goede waterkwaliteit. Deltapoort streeft naar het versterken van de waterrecreatie (zwemmen, (kano)varen, schaatsen). Ook is het streven om de ecologische kwaliteiten beter te benutten.

3.4 Structuurvisie “Waar de Waal stroomt”

In de gemeentelijke structuurvisie “Waar de Waal stroomt” is aandacht besteed aan de Waal en haar oevers. De belangrijkste onderdelen van de visie die daarop betrekking hebben zetten we hieronder op een rij:

- De gemeente hecht aan de volledige realisatie van de ecologische verbindingzones nr. 69 en nr. 70 en een robuuste uitvoering daarvan. Vanaf de rivier de Noord bekeken ontstaan de volgende doorgaande ecologische verbindingen: Crezéepolder, Pruimendijk (gemeente Ridderkerk), recreatie gebied Sandelingen-Ambacht respectievelijk Sophiapolder, Sophiapark, Ambachtse Zoom en recreatiegebied Sandelingen-Ambacht. Bovendien wordt ingezet op het realiseren van de wateropgave, zowel kwantitatief als kwalitatief;
 - De gemeente kiest bij de invulling van de groene gebieden voor accent op de recreatie in recreatiegebied Sandelingen-Ambacht;
 - Voor de zone langs de Waal wordt gestreefd naar conservering van de bestaande bebouwing en instandhouding van de historisch waardevolle panden. Nieuwe ontwikkelingen dienen te passen in het kleinschalig en dorps woonmilieu;
 - Bij de ontwikkeling van woningbouwplannen wordt aandacht geschonken aan de huisvestingsbehoeftes van specifieke groepen: starters, ouderen en zorgbehoevenden;
 - In lijn met de woonvisie zal qua prijscategorie specifiek worden ingezet op realisatie van woningen in het middensegment;
 - De beleefbaarheid en publieke toegankelijkheid van de Waal en de Noord wordt bevorderd;
 - De gemeente kiest voor verbreding van de watergangen en het realiseren van doorgaande routes met bevaarbare singels;
 - De gemeente streeft naar een toename van horecavoorzieningen aan het Havenhoofd en langs de Waal;
- De gemeente bevordert de ontwikkeling van een horecavoorziening in recreatiegebied Sandelingen-Ambacht zoals dit in het bestemmingsplan is vastgelegd. Deze voorziening, Happy Italy, is er inmiddels gekomen.

3.5 Structuurvisie Ridderkerk

In de structuurvisie van Ridderkerk, die vastgesteld is in 2009, is er natuurlijk ook aandacht voor de Waal. Het open polderlandschap is grotendeels verstedelijkt en geasfalteerd, echter verborgen plekken langs dijken en de Waal hebben een recreatieve betekenis voor de omgeving. De cultuurhistorische kwaliteit en openheid van dit landschap zijn belangrijk voor de ligging van Ridderkerk en worden gekoesterd. De landbouwfunctie (met name grasland) blijft de belangrijke economische drager in het gebied. Goede routestructuren, aantrekkelijke dijken en mooie waterfronten zorgen ervoor dat De Noord en de Waal dragers worden van het Deltapark. Het Deltapark bestaat uit één aaneengesloten onbebouwd gebied tussen De Noord en de Oude Maas. Ridderkerk kan een sterkere recreatieve structuur ontwikkelen voor haar bewoners, maar ook voor de regionale recreant. In en rond Ridderkerk liggen prachtige natuurgebieden en landschappen. Deze zijn echter slecht met elkaar verbonden. Het cultuurhistorische dijkenpatroon, vaak langs De Noord en de Waal, wordt onderdeel van het regionale recreatieve netwerk. Rijsoord en Oostendam blijven kleine aantrekkelijke (woon)dorpen in het landschap. De Waal en het omliggende landschap zijn de visitekaartjes van de dorpen. Om de rust en het karakter te behouden is goed beheer noodzakelijk. Het Waalbos wordt ontwikkeld tot aantrekkelijk bosgebied. Tenslotte is aan bewoners gevraagd hun mening te geven over het thema 'verbindend landschap'. Hieruit blijkt dat bewoners het over het algemeen eens zijn met de gemeentelijke visie op 'verbindend landschap'. Een ruime meerderheid (86%) zou het landschap tussen De Noord en de Waal ingericht willen zien als open polderlandschap. Hier is ruimte voor recreatie, ontspanning, landbouw en waterberging. Een meerderheid (76%) geeft ook aan dat de dijken, linten en oevers dragers moeten zijn voor recreatie. Het zo min mogelijk verder versnipperen van cultuurhistorische linten, dijken en landschappen wordt door nagenoeg iedereen in Ridderkerk belangrijk gevonden.

3.6 Coalitieprogramma “Voor elkaar in Ambacht”

Het coalitieprogramma ‘Voor elkaar in Ambacht’ vormt het vertrekpunt en de kern van hoe het college wil werken. Hierin staat opgenomen dat er in onze gemeenschap ruimte moet zijn voor eigen initiatief, creativiteit, eigen verantwoordelijkheid en ondernemerschap. ‘Voor elkaar in Ambacht’ wil zeggen dat de gemeente zich opstelt als een goede partner bij maatschappelijke initiatieven. Het college wil ruimte geven en particulier initiatief zoveel mogelijk stimuleren en faciliteren.

In de Waalvisie sluiten we zoveel mogelijk op de uitgangspunten van het coalitieprogramma aan.

In het coalitieprogramma wordt ook het onderzoek ‘communicatie en participatie in Hendrik-Ido-Ambacht’ aangehaald. Bij het betrekken van inwoners houdt de gemeente rekening met dit onderzoek, waaruit blijkt dat inwoners het meest geïnteresseerd zijn in veranderingen in hun eigen straat of buurt. Inwoners praten graag mee aan de hand van enkele voorgestelde opties. Ook geeft de gemeente verder uitvoering aan de nota ‘Interactief aan de slag’. Op basis daarvan worden tijdig en actief burgers, ondernemers en organisaties geraadpleegd. Dat betekent ook dat de gemeente openheid en duidelijkheid geeft over de manier van werken, die gericht is op het bereiken van resultaten.

We hebben er bij de Waalvisie dan ook voor gekozen om deze met Ambachters en voor Ambachters op te stellen. Ook bij het oppakken van de uitvoering is dat het uitgangspunt. Dit betekent echter niet dat iedere inwoner het eens zal zijn met bepaalde verbeteringen. We proberen in gesprek met elkaar wel zoveel mogelijk draagvlak te realiseren.

3.6.1 Evenementen

Bij wijzigingen en nieuwe activiteiten zal de impact op de omgeving met betrekking tot omgevingsgeluid en verkeersintensiteit worden getoetst, zo staat in het coalitieprogramma. Daarnaast is het belangrijk dat initiatieven, organisatorisch en financieel, mede gedragen worden door de samenleving en dat ze aansluiten bij de

(culturele) identiteit van de gemeente.

Ook op nieuwe evenementen in het gebied van de Waal zijn deze uitgangspunten van toepassing.

3.6.2 Groen en buitenruimte

De openbare ruimte is een belangrijke plek om elkaar te ontmoeten. Deze moet voor iedereen, ook voor mensen met een beperking, toegankelijk zijn. Vanuit die gedachte vindt de gemeente dat vooral de groene gebieden geschikt moeten zijn voor recreatie. De gemeente probeert te voorkomen dat delen van de buitenruimte die tijdelijk niet worden gebruikt, verrommelen. Op die locaties is er aandacht voor een tijdelijke en veilige inrichting. Kunst geeft een interessante toegevoegde waarde aan de buitenruimte, vindt het college. Het project ‘Ambachtelijke kunst’ dat in de vorige periode is ingezet, wordt dan ook voortgezet als instrument om de belevingswaarde van de buitenruimte te vergroten en de link met de rijke historie van het dorp levend te houden. Ook met deze Waalvisie hopen we het gebied rondom de Waal een impuls te geven voor recreatie. Tevens zullen bij de uitvoering de mogelijkheden worden bekeken hoe het project ‘Ambachtelijke kunst’ in deze visie te verwerken.

3.6.3 Verkeer

Het programma ‘duurzaam veilig’ wil het college verder uitvoeren met veilig ingerichte wegen, 30km/h-zone, veilige schoolroutes en fiets- en voetpaden. Daarvoor onderzoekt de gemeente het principe ‘auto te gast’. In straten waar de ‘auto te gast’ is, hebben fietsers en voetgangers prioriteit. De uitvoering van het gemeentelijk verkeer- en vervoerplan wordt voortdurend getoetst aan de actualiteit.

Het college wil het fietsen in onze gemeente zo aantrekkelijk mogelijk maken, mede vanuit de duurzaamheidgedachte. Bij de herinrichting van wegen streeft het college zoveel mogelijk naar vrij liggende fietspaden en rotondes die veilig zijn voor fietsers. Voor de recreatieve fietsers wil het college het fietsen langs de rivieroever aangenaam maken, waar mogelijk met een directer contact met de rivier. In de

visie over de Waalzone is in de vorige collegeperiode al een aanzet gegeven voor fietspaden langs de Waal. Streven is dit verder uit te werken.

In de nu voorliggende visie zullen we concreet benoemen hoe we toe kunnen gaan werken naar betere fiets- en voetpaden in het gebied van de Waal en onderzoeken hoe het principe 'auto te gast', ten dele, kan worden ingevoerd.

De Waal, gezien vanaf de fietsersbrug nabij de A16

4. Achterambachtseweg en omgeving

De Achterambachtseweg als groene omgeving met doorkijkjes naar de Waal

Groene begeleiding van hoog groen langs de verkeersroute

Doorkijkjes vanuit het gebied naar de Waal

Groene uitstraling van recreatiegebied Sandelingen-Ambacht

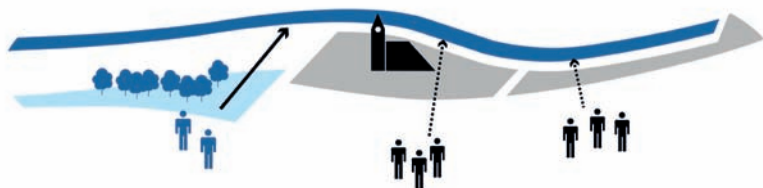
4. Achterambachtseweg en omgeving

4.1 Inleiding

Allereerst beschrijven we in dit hoofdstuk de huidige situatie van dit deelgebied. Vervolgens komen in de tweede paragraaf de verbeterpunten aan bod die benoemd zijn in de enquête en op de bijeenkomsten met het team 'denken'. Er is een 'focuspunt' gekozen in het deelgebied, waarvan verbeterpunten een streefbeeld is gemaakt. Dit beeld is voorgelegd aan het team 'denken' en met een digitale enquête ook aan inwoners. Het streefbeeld en de verbeterpunten zijn vervolgens verwerkt in een visiekaart voor dit deelgebied. Hierbij is rekening gehouden met de kanttekeningen die door inwoners geplaatst zijn. De visie op dit gebied is te lezen in de vierde paragraaf.

4.2 Huidige situatie

Aan de Noordwestelijke rand van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht vormt de zone rondom de Achterambachtseweg een ader met een bijzonder groen karakter. De verkeersas wordt aan weerszijden begeleid door hoog groen, terwijl ook de publiek toegankelijke gedeelten van de Waaloever natuurlijk zijn ingericht. De aanleg van recreatiegebied Sandelingen-Ambacht draagt bij aan het groene karakter en de recreatieve beleefbaarheid van dit gebied, met daarin onder andere een uitgebreid netwerk van wandel- en fietspaden en het zwemstrandje. Ondanks de uitgebreide mogelijkheden van het park is zowel de verbinding met het natuurschoon als met de recreatieve mogelijkheden van de Waal en de aansluitende routes minimaal. Het zicht op de Waal is daarbij beperkt en het water is slechts op enkele plaatsen zichtbaar en bereikbaar voor bewoners en bezoekers. Aan de rand van de zone en daarmee tevens aan de rand van de bebouwde kom, bevinden zich enkele horecavoorzieningen. In recreatiegebied Sandelingen-Ambacht is een aantal recreatieve mogelijkheden.

4.3 Verbeterpunten

Op verschillende wijzen zijn door bewoners en ondernemers uit de gemeente verbeterpunten aangedragen. Onderstaande punten zijn het meest genoemd:

- het landschappelijk verbinden van de Waaloever met recreatiegebied Sandelingen-Ambacht;
- meer wandelmogelijkheden (o.a. routes);
- meer fietsmogelijkheden (o.a. routes, mogelijk middels een wandel-fietsbrug);
- meer recreatiemogelijkheden;
- bereikbaar maken van het water;
- plaatsen van extra bankjes en picknicktafels, eventueel in combinatie met barbecues;
- het uitbreiden van de natuurlijke uitstraling en groenvoorzieningen;
- terugdringen van het autoverkeer op de Achterambachtseweg;
- plaatsen van steigers om te vissen;
- meer openbare aanlegplaatsen voor boten;
- creëren van mogelijkheden voor zwemrecreatie;
- opknappen van de groengebieden en de waterkanten;
- verbeteren van de 'zichtbaarheid' van de Waal;
- schoonmaken van het water;
- aanleggen van een inlaatplek voor boten;
- plaatsen van informatieborden over het gebied;
- faciliteren van waterrecreatie met verhuur van boten en kano's;
- plaatsen van meer horecavoorzieningen in deze zone;
- beter handhaven van de vaarsnelheid op de Waal.

4.4 Streefbeeld Achterambachtseweg

4.4.1 Focuspunt Achterambachtseweg

Met de verbeterpunten is een wensbeeld voor de toekomst gevormd van de eerder bepaalde locatie(s). Belangrijke factoren daarbij zijn:

- het aanpassen van de verkeerssituatie op de Achterambachtseweg
Daarbij wordt ingezet op een veiligere situatie voor fietsers en wandelaars. Dit kan bijvoorbeeld zijn door de wandel- en fietsroutes los te koppelen van de autoweg of door de weg als 30km/h-zone of route voor bestemmingsverkeer in te richten.
- het versterken van de verbinding tussen recreatiegebied Sandelingen-Ambacht en de oever van de Waal
Door het creëren van brede oversteekgebieden kunnen recreatiegebied Sandelingen-Ambacht en de groenzone langs de Waal aan elkaar worden verbonden. Daarbij kan de verblijfsfunctie van deze groenstrook worden versterkt door bankjes te plaatsen en picknickmogelijkheden te creëren.
- De toegankelijkheid van het water vergroten met een verhuurpunt voor vaartuigen als kano's en bootjes
- het uitbreiden van de functionele mogelijkheden rondom de Frelustal (in de vorm van kleinschalige horeca en speelgelegenheden)
Hierbij denken we aan een functionele verbinding van de Waal met recreatie gebied Sandelingen-Ambacht.

Wensbeeld met voorzieningen langs de Achterambachtseweg

Uitkomsten van de enquête ten aanzien van het getoonde beeld. Voor een ruime meerderheid sluit het getoonde beeld aan bij de wensen voor dit gebied. Een kwart van de deelnemers aan de digitale enquête vindt een deel van de ingetekende veranderingen een goed idee.

Op het hiernaast afgebeelde toekomstbeeld zijn de hierboven reeds genoemde suggesties ingetekend. Nabij de reeds aanwezige Frelustal kan één kleinschalige horecavoorziening (kiosk/theetuin) worden toegevoegd. Daarnaast zijn de oever van de Waal en recreatiegebied Sandelingen-Ambacht door een brede oversteekplaats met elkaar verbonden. In de groene zone aan de waterkant zijn bovendien extra bankjes en picknickmogelijkheden zichtbaar, net als een verhuurlocatie voor boten en kano's. Een belangrijk knelpunt is de Achterambachtseweg. Deze wordt op dit moment veel gebruikt en er wordt hard gereden door autoverkeer, wat vaak een onveilige situatie voor fietsers en voetgangers oplevert. Door deze weg slechts toegankelijk te maken voor bestemmingsverkeer of anders in te richten ontstaat een gewijzigde verkeerssituatie. Zo worden recreatief fietsen en wandelen en ook het oversteken van de weg veiliger.

Een bestemmingsplanwijziging waarbij kleinschalige horeca en de verhuur van kano's en boten op deze locatie mogelijk wordt gemaakt, zal de nodige winst opleveren. Die kan worden geïnvesteerd in het opknappen van de direct omliggende openbare ruimte.

Dit wensbeeld is voorgelegd aan de inwoners van Hendrik-Ido-Ambacht. 65% van de geënquêteerden is positief over dit wensbeeld. Nog eens 24% heeft te kennen gegeven dat het wensbeeld ze aanspreekt, maar heeft wel een opmerking geplaatst. De opmerkingen gingen voornamelijk over de ingetekende wegversmalling. Men twijfelt eraan of dat een oplossing is voor het veiliger maken van de wegen en het terugdringen van het autoverkeer. Ook zijn vragen gesteld over de schaalgrootte van de horeca en werd de link met 'Happy Italy' meermalen gelegd. Het gaat echter om een kleinschalige horecagelegenheid; een totaal andere schaalgrootte dus. Tot slot vindt men dat er meer ruimte moet komen voor fietsers en voetgangers op de Achterambachtseweg. Van belang is dus tot een oplossing te komen voor de Achterambachtseweg.

Direct-omwonenden hebben ons inmiddels schriftelijk ook laten weten toevoeging van 'grootschalige' horeca niet te zien zitten en de landschappelijke kwaliteiten

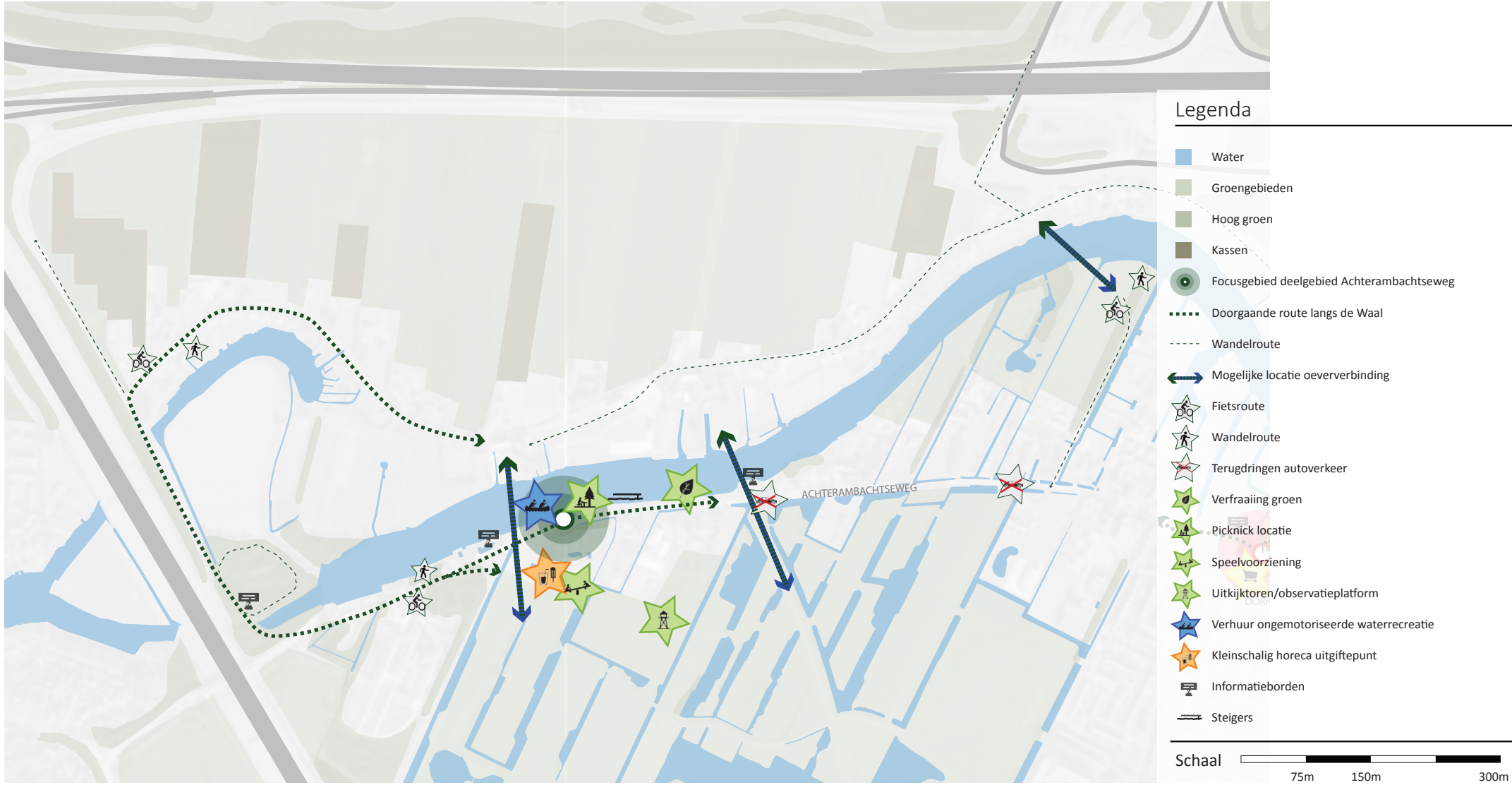
van dit gebied belangrijk te vinden. Ze vinden daarom dat een focus op langzaam verkeer (fietsers en wandelaars) prioriteit moet krijgen. Deze prioriteit sluit aan bij de voornemens in het coalitieprogramma. Bij realisatie van grootschalige voorzieningen bestaat de angst voor toename van snelverkeer en parkeerproblematiek. Mede om die reden gaat de voorkeur naar een kleinschalige horecagelegenheid die past in het landschap en landschappelijke continuering van het gebied rondom de Achterambachtseweg. Dit sluit aan bij de beschrijving in het gebiedsprofiel IJsselmonde, derde hoofdstuk. Deze ontwikkeling moet natuurlijk in goed overleg met omwonenden gestalte krijgen en daarnaast moet een horeca exploitant gevonden worden die hierin wil investeren.

Waterfietsen

Trekpondje als verbinding met de overkant

Visiebeeld op het gebied rondom de Achterambachtseweg

4.4.2 Beschrijving Visiekaart

De verbeterpunten zijn niet alleen verwerkt in het focuspunt maar ook in de visiekaart voor de Achterambachtseweg en omgeving. De visie voor dit gebied richt zich met name op de mogelijkheden van verbindingen en het behouden van het karakter, zoals deze worden geïllustreerd met de foto's hiernaast. Daarnaast wordt ingezet op aanvulling en verdere benutting van de recreatieve mogelijkheden. Aansluitend en voortbouwend op de huidige mogelijkheden is onderzocht welke plaatsen hier een belangrijke rol kunnen spelen in het verbeteren van de verbinding en de beleefbaarheid van de Waal.

Op de visiekaart voor dit gebied staan drie pijlen over de Waal heen getekend. Veelvuldig is de wens geuit extra langzaamverkeerverbindingen over de Waal aan te leggen. Zo ontstaan meer routes rond de Waal en kunnen ook kleinere recreatieve rondjes worden gefietst of gewandeld. Een verbinding met een fietsbrug en/of trekpontje maakt het makkelijker een mooie route rond De Waal te kiezen. Met een fietsbrug hoeft minder vaak de druk bereden Achterambachtseweg te worden gebruikt en kan de rustigere Pruiwendijk worden gekozen. In de visie Deltapoort staat bovendien dat deze verbinding kan zorgen voor een continuering van de langzaamverkeerroutes. De verbinding maakt een goede en sterke noord-zuid verbinding tussen de gemeenten Ridderkerk en Hendrik-Ido-Ambacht mogelijk. Voorkeur gaat uit naar het aansluiten van deze verbindingen op de huidige fietspaden uit recreatiegebied Sandelingen-Ambacht en/of het realiseren van een fietsverbinding over de Waal bij de ontwikkeling van Landgoed de Noorden (ook wel Landgoed Vredebest genoemd).

Naast deze fietsverbinding(en) willen we bezien of de Waal beter zichtbaar kan worden gemaakt. Dit kan met aanpassingen in het openbaar gebied, maar wellicht ook door in gesprek te gaan met particulieren. Verder willen we dat het gebied zijn groene karakter behoudt. Wel moet het mogelijk zijn een openbare steiger aan te leggen voor het aanmeren van bootjes. Daarnaast is vaak de vraag gesteld of ergens

een inlaatplek voor boten kan worden gerealiseerd. Deze bevond zich ooit aan de Achterambachtseweg. Onderzocht moet worden of hier vraag naar is en waar dat zou kunnen.

Naast deze ingrepen wordt bezien of in recreatiegebied Sandelingen-Ambacht een uitkijktoren kan worden geplaatst, die zicht biedt op de Waal en het omliggende groene landschap. Ook een vogelkijkhut is genoemd. Dat vraagt om nader onderzoek naar te spotten vogels en de meerwaarde van een kijkhut. Daarnaast wordt bezien of het mogelijk is recreatiegebied Sandelingen-Ambacht beter te verbinden met de Waaloevers.

Tot slot moet er aandacht komen voor de waterrecreatie op de Waal. Op dit moment wordt er veel geklaagd over gebrek aan handhaving op te hard varende en lawaaiige boten.

Zicht op de Dorpskerk (aan het Dorpsplein) vanaf de Metmanstraat

5. Dorpsstraat en omgeving

Karakteristieke kleinschalige bebouwing langs de Dorpsstraat, in de oude dorpskern

Bebouwing langs de Dorpsstraat

Details in het metselwerk langs de Sandelingenstraat

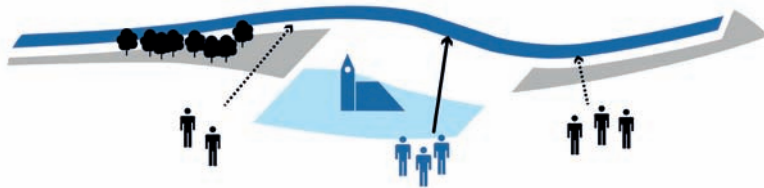

Smalle groenstrook langs de Oordenweg

5. Dorpsstraat en omgeving

5.1 Inleiding

Allereerst beschrijven we in dit hoofdstuk de huidige situatie van dit deelgebied. Vervolgens komen in de tweede paragraaf de verbeterpunten aan bod die benoemd zijn in de enquête en op de bijeenkomsten met het team 'denken'. Er is een 'focuspunt' gekozen in het deelgebied, waarop basis van deze verbeterpunten een streefbeeld is gemaakt. Dit beeld is voorgelegd aan het team 'denken' en met een digitale enquête ook aan inwoners. Het streefbeeld en de verbeterpunten zijn vervolgens verwerkt in een visiekaart voor dit deelgebied. Hierbij is rekening gehouden met de kanttekeningen die door inwoners geplaatst zijn. De visie op dit gebied is te lezen in de vierde paragraaf.

5.2 Huidige situatie

Het oude centrum van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht ligt rond de Dorpsstraat en het Kerkplein. De bebouwing dateert grotendeels van voor de 19e eeuw en heeft dus nog het historische karakter. Dat zien we terug in karakteristieke elementen als kozijnen, dakranden en dakvormen. Het Kerkplein wordt ruimtelijk gedomineerd door de dorpskerk; nog altijd gevoelsmatig het hart van de wijk 'het Dorp'. In dit gebied is er nauwelijks verbinding met de Waal, in tegenstelling tot de situatie in het verleden. De karakteristieken van dit gebied worden dan ook gevormd door de kenmerken van de bebouwing en niet zozeer door de openbare ruimte, die grotendeels bestaat uit invulling van 'restruimten'. Daarnaast zijn in de wijk 'het Dorp' meerdere kleinschalige voorzieningen aanwezig in de vorm van restaurants (ook afhaal) en cafés. Slechts op enkele plaatsen rondom de Dorpsstraat is de Waal bereikbaar en zichtbaar, te weten langs de Oordenweg, Bouquet en het Jaagpad en op een smalle strook langs de Dorpsstraat zelf (ter hoogte van nummer 91/111). Enkele horecavoorzieningen bevinden zich aan de rand van het gebied, langs de Dorpsstraat ter hoogte van de kruising met de Sandelingenstraat en aan de andere kant aan het water van de Waal (Tapperij 't Ambacht).

5.3 Verbeterpunten

Het Kerkplein wordt gezien als een locatie met een belangrijke rol voor de vergroting van de levendigheid en functionaliteit van de Dorpsstraat en haar omgeving. Daarbij kunnen eerder genoemde karakteristieke elementen, aansluitend op de aanwezige bebouwing, worden benut. Ook hier zijn weer op verschillende wijzen door bewoners en ondernemers uit de gemeente ideeën aangedragen:

- informatie over historische en gebiedseigen kenmerken toevoegen;
- verbeteren van het zicht op de Waal;
- toevoegen van zitgelegenheden;
- verfraaien van de gevels en de uitstraling van panden;
- toevoegen van horecavoorzieningen;
- toevoegen van kleinschalige voorzieningen;
- aanpakken van de beschoeiing en onderhouden van de waterkant;
- uitbreiden van de parkeermogelijkheden;
- mogelijk maken van evenementen op en rond de Waal;
- plaatsen van informatieborden over het gebied en de omgeving;
- verfraaien van de openbare ruimte door het toevoegen van meer groen.

5.4 Streefbeeld Kerkplein

5.4.1 Focuspunt Kerkplein

Met de verbeterpunten is een wensbeeld voor de toekomst gevormd van de eerder bepaalde locatie(s). Belangrijke factoren daarbij zijn:

- het terugbrengen en vergroten van de historische/karakteristieke elementen
Daarbij kan worden gedacht aan het aanpakken van gevels van reeds aanwezige bebouwing, maar ook aan het opstellen van richtlijnen ten aanzien van eventuele nieuwbouw in dit gebied. In de openbare ruimte gaat het om het toepassen van karakteristieke elementen, zoals lantaarnpalen en bestrating.
- het realiseren van kleinschalige voorzieningen rondom het Kerkplein
Door in de panden aan het Kerkplein kleinschalige voorzieningen onder te brengen, kan dit plein in de wijk meer een voorzieningenfunctie krijgen. Daarmee zullen ook meer mensen van het plein gebruik maken.
- de organisatie van evenementen op en rond de Waal (en daarmee de versterking van het Kerkplein als verblijfsplaats)
Met het organiseren van meerdere evenementen op en rond de Waal, kan aandacht worden gevestigd op de Waal en haar omgeving. De Dorpsstraat en met name het Kerkplein zijn geschikt voor kleinschalige markten.

In dit streefbeeld zijn karakteristieke lantaarnpalen geplaatst en bankjes en bloembakken op het Kerkplein toegevoegd. Daarnaast is een materialisatie voorgesteld die het Kerkplein tot één geheel maakt. Daardoor ontstaat een gebied met een verblijfsfunctie, waar de auto te gast is. Nu heeft het plein vooral een verkeersfunctie. In de panden tegenover de dorpskerk kunnen zich kleinschalige voorzieningen vestigen, met aangepaste gevels, aansluitend op de historische/karakteristieke gevels van enkele andere panden aan de Dorpsstraat. Over deze ontwikkeling zijn al gesprekken gevoerd met ondernemers.

Wensbeeld voor het Dorpsplein

Uitkomsten van de enquête ten aanzien van het getoonde beeld. Voor een ruime meerderheid sluit het getoonde beeld aan bij de wensen voor dit gebied. Nog eens 10% van de deelnemers aan de digitale enquête vindt een deel van de ingetekende veranderingen een goed idee.

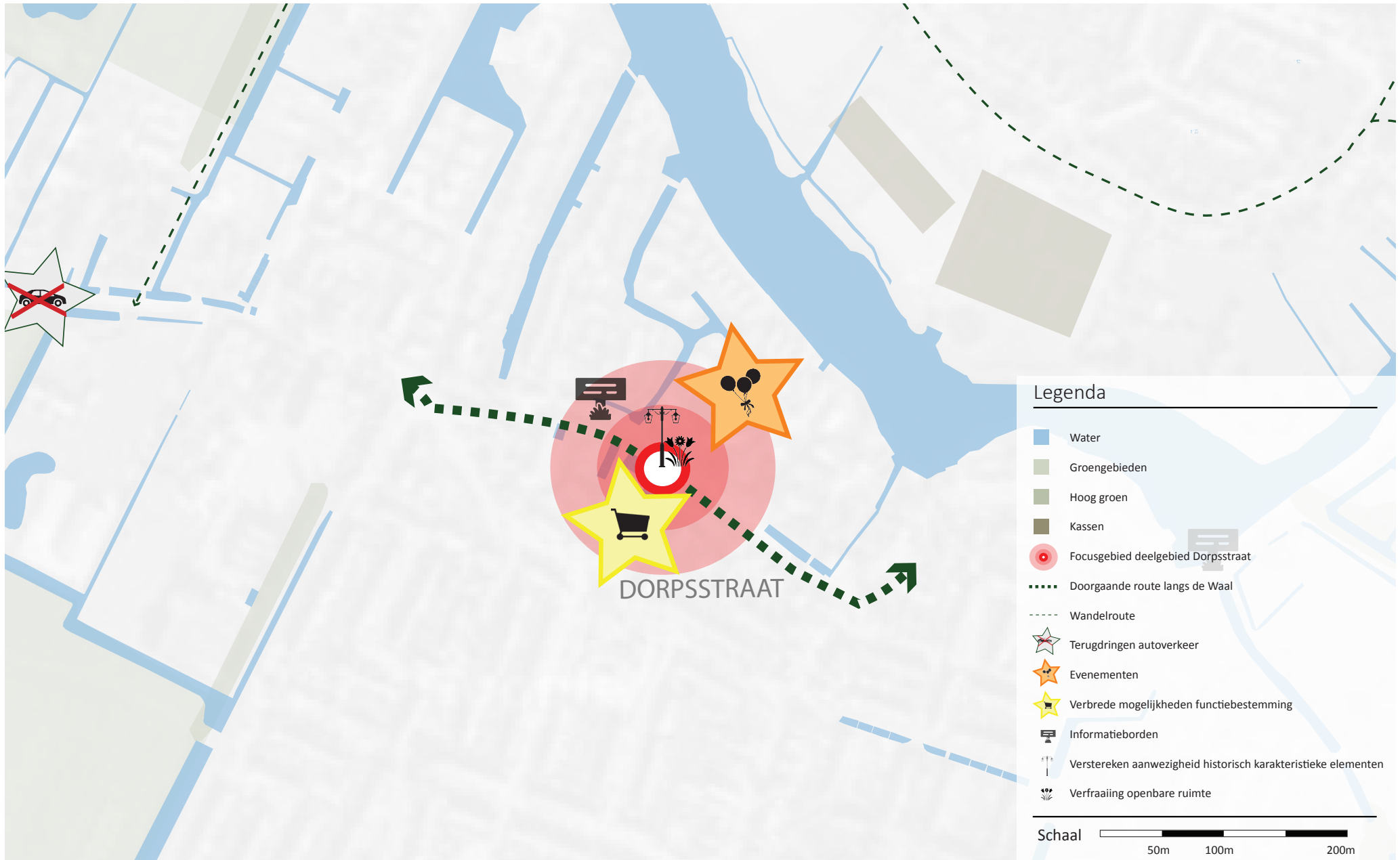
Maar liefst 71% van geënquêteerden heeft aangegeven dit een goed streefbeeld te vinden. Nog eens 10% vond het streefbeeld gedeeltelijk goed maar plaatste wel een kanttekening, voornamelijk over verkeer en parkeren. Men vraagt zich af of de woningen in dit gebied nog wel bereikbaar blijven. In dit streefbeeld is een aantal parkeerplaatsen opgeofferd, terwijl al beperkt parkeermogelijkheden aanwezig zijn. Met dit zorgpunt moet zeker rekening worden gehouden bij de verdere uitwerking. Men vroeg zich daarnaast af of voorzieningen op deze plek nu wel noodzakelijk zijn. Echter, om het gebied aantrekkelijker te maken moet meer ruimte voor voorzieningen komen. Aandachtspunt is wel dat het gaat om kleinschalige aanvullende voorzieningen, om het kernwinkelapparaat niet aan te tasten. Hendrik-Ido-Ambacht heeft immers in haar detailhandelstructuurvisie aangegeven de kern-winkelvoorzieningen, waaronder de Schoof, te willen versterken. Specialistische winkels toevoegen is echter essentieel om het Kerkplein meer aantrekkingskracht te geven. Deze twee kanttekeningen in ogenschouw genomen, zien wij voldoende draagvlak om verder aan de slag te gaan en in stappen tot dit streefbeeld te komen.

Idyllisch dorpsplein

Dorpsplein vol historische elementen en mogelijkheden tot activiteiten

Visiebeeld op het gebied rondom Dorpsstraat/Het Dorp

5.4.2 Beschrijving Visiekaart

De focus voor dit gebied ligt hoofdzakelijk op de versterking van het huidige karakter en verbeteringen in de openbare ruimte. Dit houdt in dat in eerste instantie niet wordt ingezet op het vergroten van de recreatieve mogelijkheden, maar op de waardering en beleefbaarheid. Mogelijk kan worden onderzocht of het historische beeld beter beschermd moet worden in beleid. Dit kan bijvoorbeeld door het aanwijzen van panden als gemeentelijk monument.

Het gebruik en dan met name de verblijfskwaliteit van de verschillende gebieden in de nabijheid van de Waal laat nu te wensen over, waardoor de mogelijkheden van het oude dorpshart niet ten volle worden benut. Er moet ook aandacht zijn voor de plekken die aan de Waal liggen. Een kwaliteitsimpuls voor deze plekken kan zeker geen kwaad. We denken hierbij aan een aantrekkelijke groene openbare ruimte, waar over de Waal kan worden uitgekeken (enkele voorbeelden zijn zichtbaar op de afbeeldingen hiernaast).

We willen meer ruimte geven aan kleinschalige winkelvoorzieningen in dit gebied. Veel (startende) ondernemers willen ergens kleinschalig beginnen. Deze mogelijkheid is er niet. Door ruimte te geven aan initiatieven van kleinschalige specialistische detailhandel en kleinschalige horecavoorzieningen, neemt de levendigheid en aantrekkelijkheid hier toe.

Tevens is het interessant meer te doen met het oude havengebied. Dat kan door informatieborden te plaatsen over het vroegere huis Bouquet en de haven waaraan Hendrik-Ido-Ambacht ontstaan is. Ook het bieden van zitgelegenheid is een meerwaarde, zeker nu het gebied onderdeel is van het regionaal fiets- en wandelroutenetwerk.

Zicht op de Waal vanaf Bouquet/Oordenweg

Groenstrook langs de Waal aan de Oordenweg

Horecavoorzieningen aan het Havenhoofd

6. Kerkstraat - Havenhoofd

De Waal, gezien vanaf de fietsersbrug naar Oostendam in de richting van het Havenhoofd

Smalle groenstrook tussen de Kerkstraat en de Waal

Zicht op de Waal vanaf het Havenhoofd

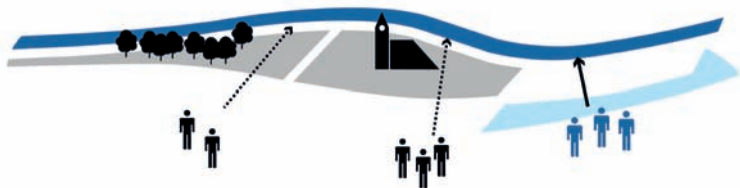

Bruggetje richting Oostendam en groenstrook aan de Waal langs de Kerkstraat

6. Kerkstraat - Havenhoofd

6.1 Inleiding

Allereerst beschrijven we in dit hoofdstuk de huidige situatie van dit deelgebied. Vervolgens komen in de tweede paragraaf de verbeterpunten aan bod die benoemd zijn in de enquête en op de bijeenkomsten met het team 'denken'. Er is een 'focuspunt' gekozen in het deelgebied, waarvan op basis van deze verbeterpunten een streefbeeld is gemaakt. Dit beeld is voorgelegd aan het team 'denken' en met een digitale enquête ook aan inwoners. Het streefbeeld en de verbeterpunten zijn vervolgens verwerkt in een visiekaart voor dit deelgebied. Hierbij is rekening gehouden met de kanttekeningen die door inwoners geplaatst zijn. De visie op dit gebied is te lezen in de vierde paragraaf.

6.2 Huidige situatie

Het derde en laatste gebied langs de Waal strekt zich uit van de Kerkstraat tot aan het Havenhoofd en is langgerekt. De zone wordt gekenmerkt door het horecaknooppunt op het Havenhoofd aan de ene kant en een lang gestrekte zone met een grotendeels open verbinding met het water langs de Kerkstraat. Een deel van deze strook is van het water gescheiden door een enkele rij bebouwing. De zichtbaarheid van de Waal is goed, maar de bereikbaarheid en het gebruik minimaal. De Kerkstraat is een doorgaande weg en de oevers zijn ingericht als grasstroken. Het Havenhoofd vormt de noordelijke grens en bevat zowel enkele horecavoorzieningen als restaurants. Vanaf het Havenhoofd is er op dit moment slechts beperkt zicht op de Waal. Van het water wordt echter nauwelijks gebruik gemaakt en de oever wordt gedomineerd door bootjes die op een rommelige wijze aan de waterkant liggen.

De focus voor dit gebied is gericht op het versterken van de relatie met het water, zowel door een betere bereikbaarheid als zichtbaarheid. De foto's links illustreren de huidige situatie.

Langs het grootste deel van de Kerkstraat is het water van de Waal direct zichtbaar, maar wordt het beeld verstoord door, de eerder genoemde, rommelig aangelegde bootjes langs de oever. De Kerkstraat is aan beide zijde voorzien van horecavoorzieningen. Aan de kant van de Dorpsstraat bevindt zich in de bocht Tapperij 't Ambacht en aan het Havenhoofd is een aantal restaurants gevestigd.

6.3 Verbeterpunten

Het Havenhoofd en de graszone langs de Kerkstraat zijn belangrijk voor het versterken van de relatie met de Waal. De toegang tot het water vanaf de Kerkstraat en het zicht vanaf het Havenhoofd kunnen beter. Het aanpakken van aanwezige barrières wordt gezien als een mogelijke oplossing. Door bewoners en ondernemers uit de gemeente zijn ook voor dit gebied op verschillende manieren ideeën en focusgebieden aangedragen:

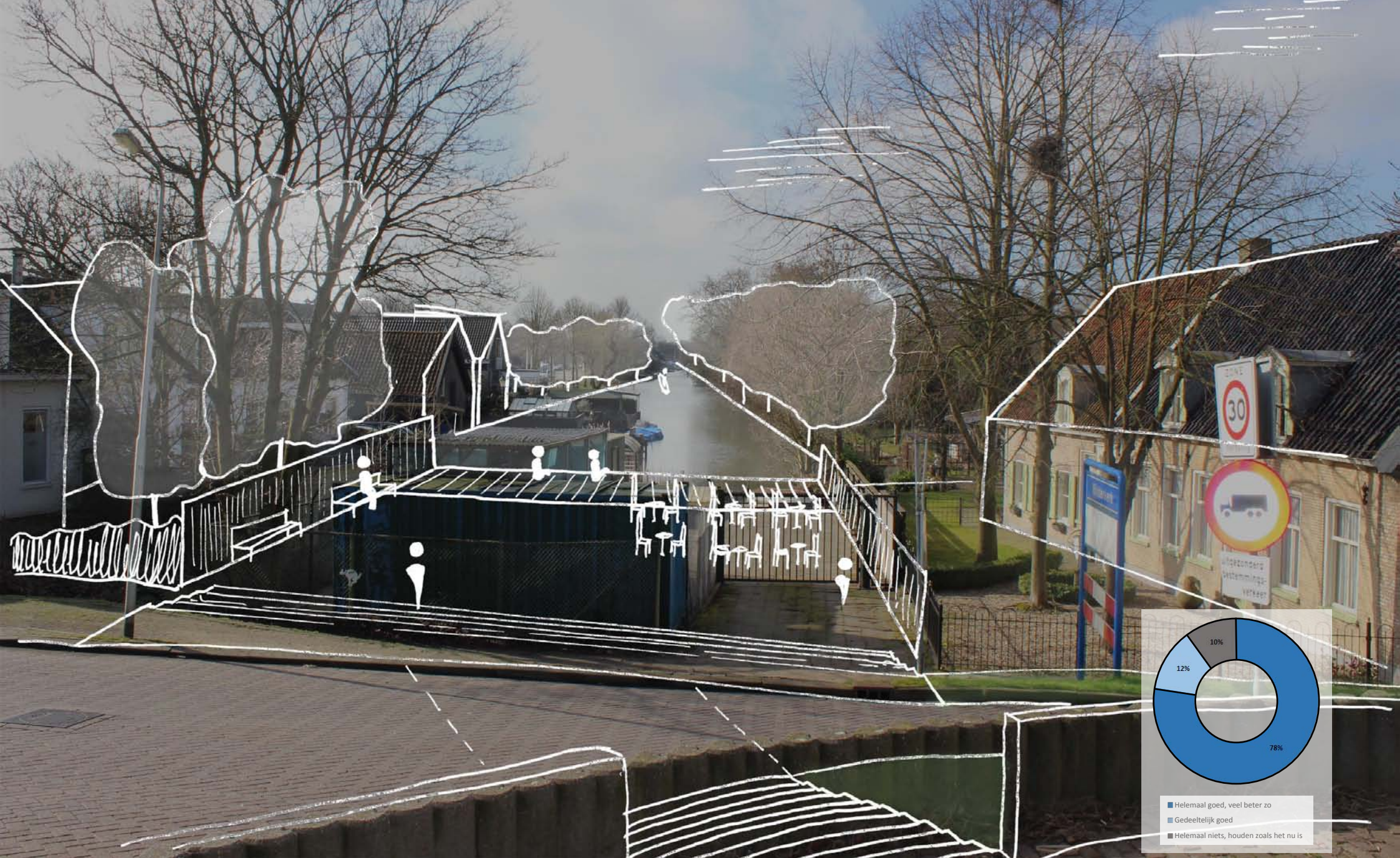
- het verwijderen van de bootjes aan de Kerkstraat;
- het uitbreiden van de horecavoorzieningen op het Havenhoofd;
- het terugbrengen van water bij het Havenhoofd;
- het realiseren van meer parkeerplaatsen;
- het toevoegen van steigers en bankjes langs de Kerkstraat;
- het verbinden van de Waal met de Noord;
- het creëren van een inlaatplek voor bootjes langs de Kerkstraat;
- het aanpakken van de beschoeiing en de oevers;
- het aanplanten van meer groen;
- het toegankelijk maken van de oevers;
- het terugdringen van autoverkeer op de Kerkstraat.

6.4 Streefbeeld Havenhoofd

6.4.1 Focuspunt Havenhoofd

Met de verbeterpunten is een wensbeeld voor de toekomst gevormd van de eerder bepaalde locatie(s). Belangrijke factoren daarbij zijn:

- het toegankelijk maken van de oevers
We denken daarbij aan het creëren van mogelijkheden tot zitten aan en wandelen langs het water. Het doorkijkje over de Waal vanaf het Havenhoofd kan benut worden als verblijfruimte. De graszones langs de Kerkstraat kunnen worden aangepakt, zo ook de beschoeiing.
- vergroting van de zichtbaarheid van de Waal
Door het wegnemen of beter organiseren van barrières, verbetert het zicht op de Waal en de beleving van het water. Het tegengaan van de wildgroei aan bootjes langs de Kerkstraat vormt hier een onderdeel van.

Wensbeeld van verbinding van het Havenhoofd met de Waal

Uitkomsten van de enquête ten aanzien van het getoonde beeld. Voor een ruime meerderheid sluit het getoonde beeld aan bij de wensen voor dit gebied. Nog eens 10% van de deelnemers aan de digitale enquête vindt een deel van de ingetekende veranderingen een goed idee.

In het toekomstbeeld van de locatie tussen het Havenhoofd en de Waal (afgebeeld op de linker pagina) is de Waal zichtbaar. De huidige container is vervangen door bankjes en een steiger. Een horeca uitgiftepunt is een optie, eventueel toebehorend aan één van de reeds aan het Havenhoofd aanwezige horecavoorzieningen.

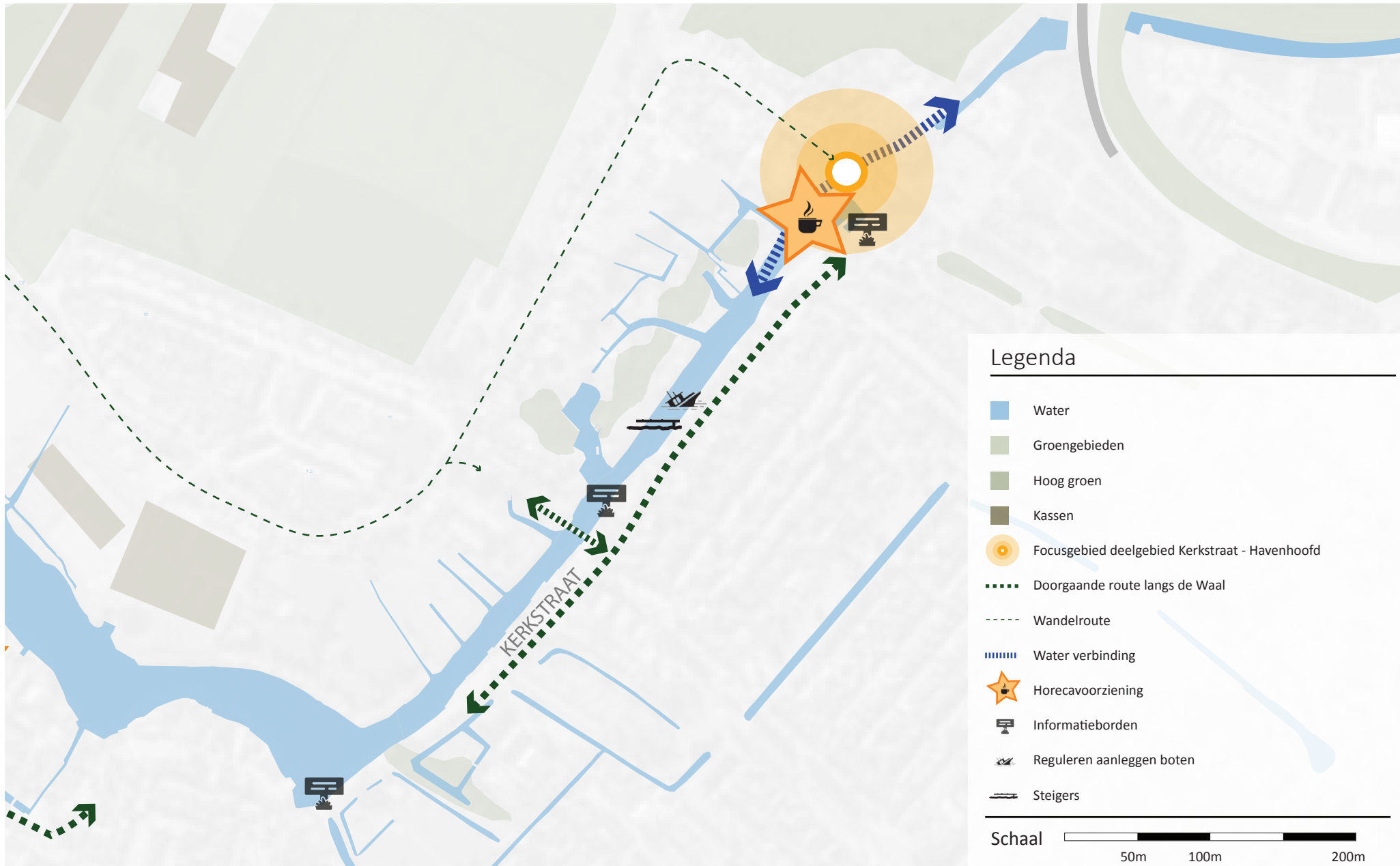
Uit de digitale enquête kwam naar voren dat veel geënquêteerden het toekomstbeeld aanspreekt (78%). Daarnaast geeft 12% aan gedeeltelijk in te stemmen met het beeld. Relatief vaak merkten inwoners op niet meer horeca te willen toevoegen in het gebied. Daarnaast werd het terugbrengen van (het beeld van) de sluizen genoemd. Gezien de overwegend positieve reacties, gaan we verder met onderzoek naar de uitvoering van dit toekomstbeeld, uiteraard in goed overleg met omwonenden.

Zitgelegenheid aan het water met horecauitgiftepunt

Kano's als vorm van niet gemotoriseerde waterrecreatie

Visiebeeld op het gebied rondom Dorpsstraat/Het Dorp

6.4.2 Beschrijving Visiekaart

Op de visiekaart zijn nog meer ideeën ingetekend die aandacht behoeven voor het aantrekkelijker maken van dit gebied. Wij willen met deze visie voor het Havenhoofd het water in dit gebied weer beleefbaar maken. Dat geldt ook voor het water aan de andere kant van het Havenhoofd. Dit kan door het anders inrichten van de openbare ruimte en het verplaatsen van het monument, dat nu het zicht op het water volledig blokkeert. Ook een verwijzing naar de sluis die hier ooit heeft gezeten is een toegevoegde waarde. Het gebied heeft verder weinig ruimte voor ontwikkeling, gezien de beperkte parkeervoorzieningen. Mocht het water hier vergaand worden teruggebracht, moet buiten het gebied gezorgd worden voor oplossingen. Een koppeling met het naastgelegen te herontwikkelen Stolk-terrein biedt dan mogelijkheden.

Het Historisch Genootschap zou daarnaast graag de oprichtingssteen van een school die vroeger aan de Kerkstraat stond, direct aan de Waal, weer teruggeplaatst zien op de oude plek. Zo ontstaat een verbinding met het verleden van die plek. Mocht de locatie van de huidige Petrakerk worden herontwikkeld, is het van belang rekening te houden met de ligging aan de Waal. Minder intensief autoverkeer op de Kerkstraat, heeft een positief effect op het recreatief gebruik van de Waal. Dat leidt weer tot inrichting van een bredere groenstructuur voor recreatief gebruik en meer ruimte voor langzaam verkeer. Mocht dit niet tot de mogelijkheden behoren, kan in ieder geval gezorgd worden voor meer steigers en bankjes. Een goed beleid voor het aanleggen van bootjes en handhaving hierop is noodzakelijk. Dit kan wellicht ook vanuit een bewonersinitiatief geregeld worden.

Sfeerimpressie wandeltocht 2025

7. Toekomstbeschrijving

7.1 Inleiding

In het woordenboek staat een visie beschreven als 'de wijze waarop men zaken beoordeelt, beschouwt, beschouwing, kijk, zienswijze'. In dit hoofdstuk wordt op basis van de informatie van de vorige hoofdstukken een 'kijkje in de toekomst' voor de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht in het jaar 2025 gegeven.

Deze visie geeft de ambities weer die Hendrik-Ido-Ambacht heeft. Niet meer, niet minder. Dit betekent niet dat alle voorgestelde ideeën daadwerkelijk worden uitgevoerd en het toekomstbeeld in 2025 ook compleet werkelijkheid is geworden. De visie kan het beste gezien worden als een beschouwing, met ideeën die Hendrik-Ido-Ambacht voor een versterking van de Waal als blauwe drager kan gebruiken. Een uitvoeringsrichting in de vorm van een uitvoeringsprogramma is terug te vinden in het bijbehorende document.

7.2 Toekomstbeeld "Een wandeling langs de Waal in 2025"

De zon schijnt en de lucht is blauw. Een mooie dag om mijn wandelschoenen aan te trekken en er op uit te gaan. Dit keer pak ik niet de trein of de auto, maar besluit ik een dag langs de Waal te wandelen, in mijn woonplaats Hendrik-Ido-Ambacht. Ik begin mijn wandeltocht op het Kerkplein. Ik zie dat er een kleine braderie wordt opgebouwd voor vanmiddag. Leuk om even te gaan kijken als ik terug ben, denk ik nog. Ik wandel door de historisch waardevolle Dorpsstraat richting Achterambachtseweg. Er is weinig verkeer in deze straat en dat is aangenaam wandelen. Eenmaal op de Achterambachtseweg ontdek ik een wandelpad dat parallel langs de weg loopt. Waar mogelijk loopt het wandelpad dicht langs de Waal. In de verte zie ik een klein terrasje liggen. Mooi, denk ik, daar kan ik een kopje koffie drinken. Leuk dat je hier ook fluisterbootjes kunt huren. Goed om te weten voor een volgend bezoek. Nadat ik mijn koffie en taartje heb genuttigd, al uitkijkend over de Waal, loop ik langs de snelweg over de Waal heen en wandel verder langs de Nes. Eenmaal op de Pruimendijk gekomen zie ik een nieuwe wandelbrug over de Waal liggen, terug richting recreatiegebied Sandelingen-Ambacht. Langs de Pruimendijk vind ik her en der een rustplaats met mooi uitzicht op de Waal. Eenmaal de Pruimendijk uitgelopen begin ik trek te krijgen. Tijd voor een goede lunch. Op het Havenhoofd kan ik op een leuk terrasje aan het water nogmaals genieten van een mooi uitzicht. Na de lunch loop ik via de Kerkstraat en Dorpsstraat terug en wandel nog even over de braderie, die al gezellig druk is geworden. Ik loop vervolgens terug naar huis en geniet na van een dagje aan de Waal in mijn eigen woonplaats. Wat mooi dat er tussen zoveel bebouwing en snelwegen ook van zoveel fraais te genieten is in Ambacht. Ik moet dit veel vaker doen. Het volgende lied komt opeens weer boven:

*Waar de Waal stroomt en nog tuinders in hun kassen vaardig zijn.
Waar een oude dorpskerk torent en de mensen aardig zijn.
Daar ligt Ambacht dat ons lief is als een parel in het land.
Voor ons is dat toch onbetwist het mooiste dorp van Nederland.*

8. Bijlage

8.1 Uitkomsten Enquête

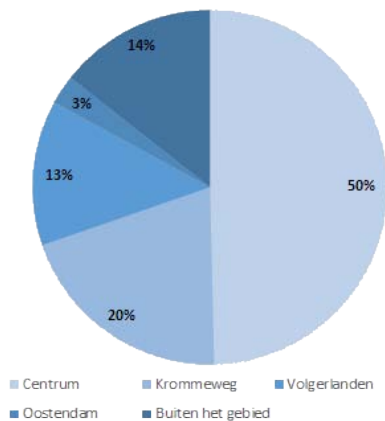
270 deelnemers

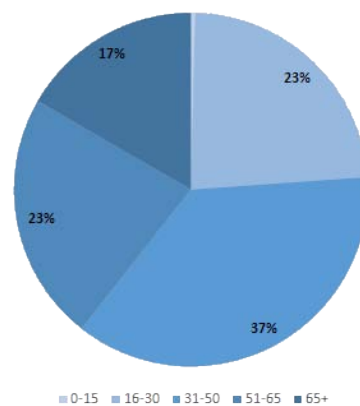
In de desbetreffende hoofdstukken zijn reeds de uitkomsten van de enquête weergegeven met betrekking tot de geschetste toekomstbeelden. Op basis van de uitkomsten van de enquête zijn echter meerdere bevindingen weer te geven. De hieronder staande diagrammen en grafieken tonen de geanalyseerde uitkomsten.

Onderstaande diagrammen tonen de wijken waaruit de deelnemers aan de enquête afkomstig zijn, de leeftijden van de deelnemers, de regelmaat waarmee men bij de Waal komt en de ondernomen activiteiten rondom de Waal.

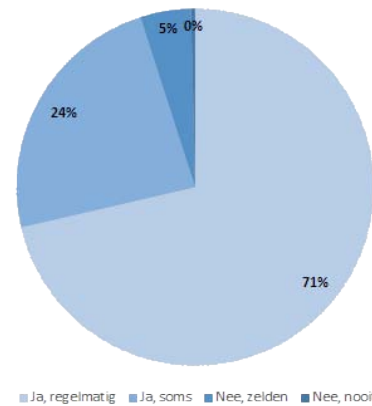
Woonwijk deelnemers

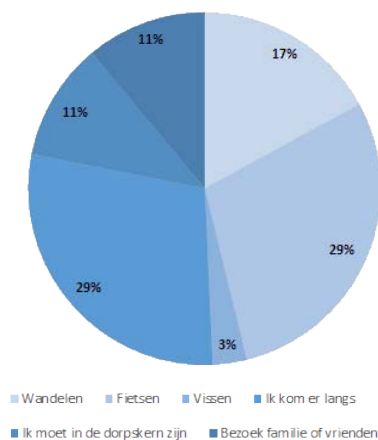
Leeftijd deelnemers

Regelmaat bezoek aan de Waal

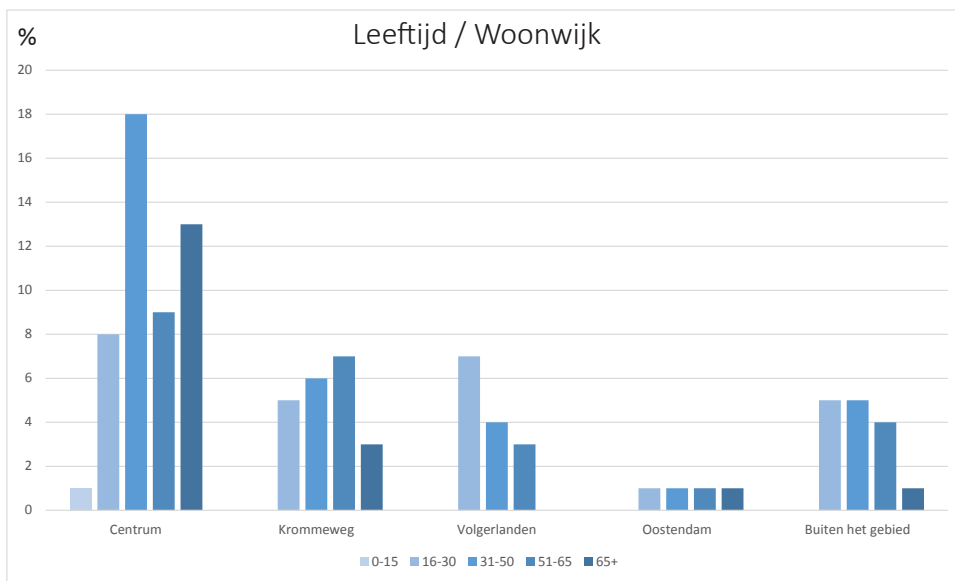

Ondernomen activiteiten

Op basis van de in deze diagrammen weergegeven cijfers kan worden gesproken van een enquête waaraan inwoners van alle wijken hebben deelgenomen. Het overgrote deel van de bewoners is afkomstig uit het centrum, het gedeelte van het dorp dat ook het dichtst bij de Waalzone is gelegen. Ook zijn alle leeftijdscategorieën

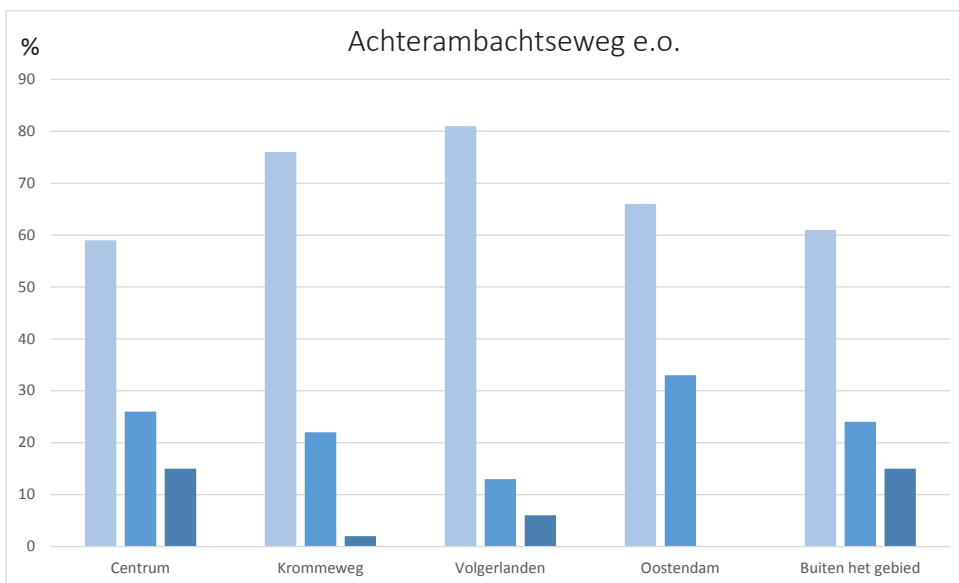
vertegenwoordigd onder de deelnemers. Overgrote deel van de mensen komt regelmatig bij de Waal, hetgeen de importantie van deze blauwe ader voor de gemeente weergeeft. De meeste mensen komen er langs, maar ook fietsen en wandelen in het gebied zijn populaire activiteiten.

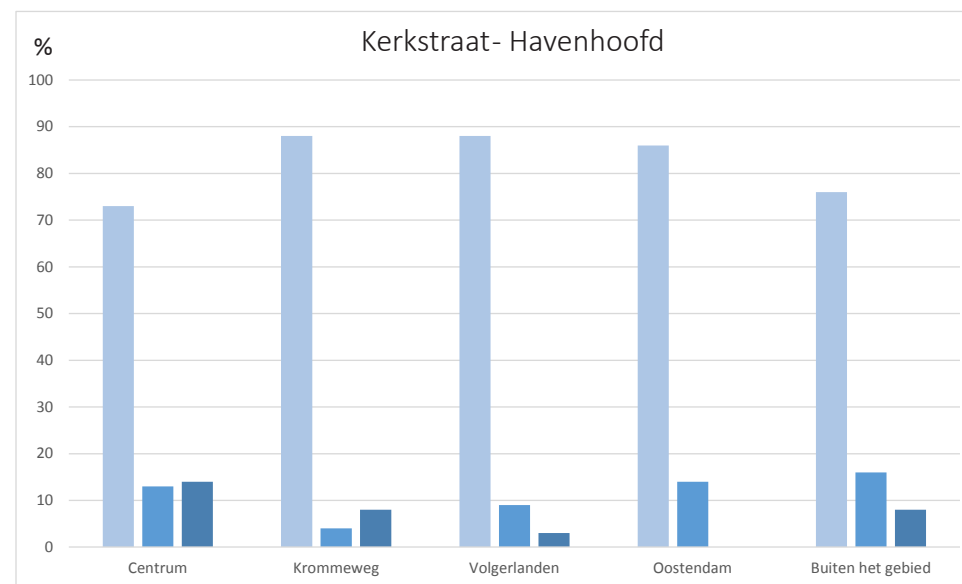
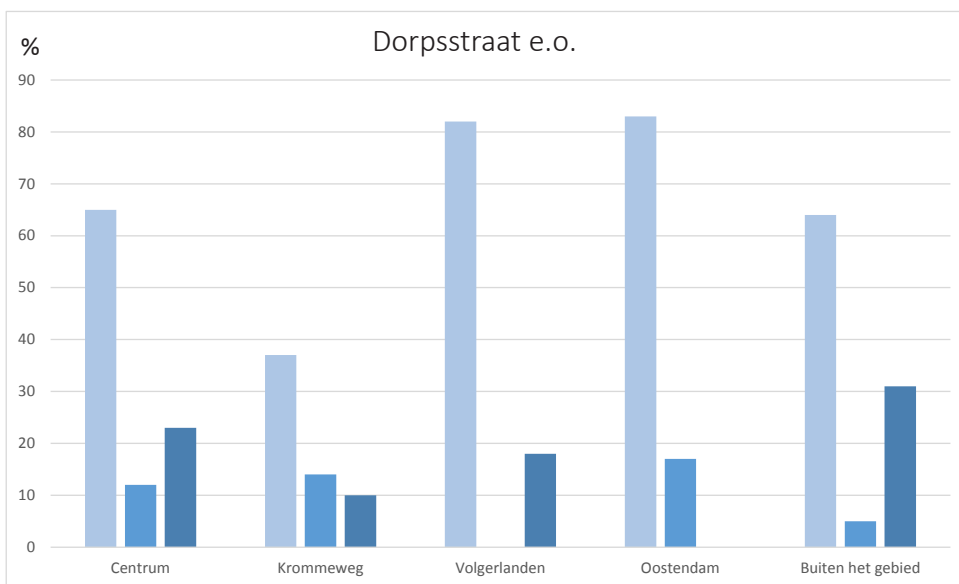
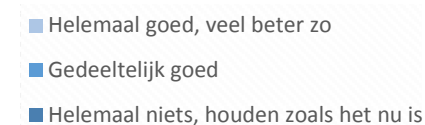
In de onderstaande grafieken is inzichtelijk gemaakt dat vanuit alle wijken de verschillende leeftijdscategorieën zijn vertegenwoordigd onder de deelnemers. Daarnaast blijkt dat mensen uit alle wijken het gebied weten te vinden, maar dat de regelmaat van bezoek verreweg het grootst is onder de inwoners van het centrum. De deelnemers die afkomstig zijn uit Oostendam blijken een minder sterke relatie te hebben met het gebied.

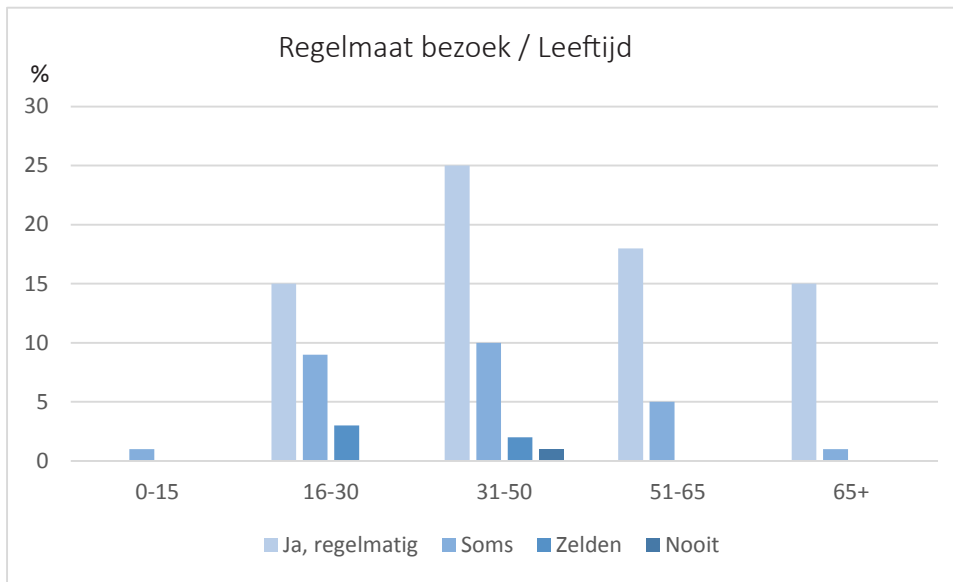
Analyse van de gegevens ten aanzien van de reden van het bezoek geeft een duidelijke afspiegeling van het feit dat hoe verder men weg woont van de Waalzone, des te kleiner de neiging is om recreatief gebruik te maken van het gebied. De redenen voor het bezoek van de zone langs de Waal liggen in dat geval vooral in het er langs komen en het bezoeken van familie en bekenden.

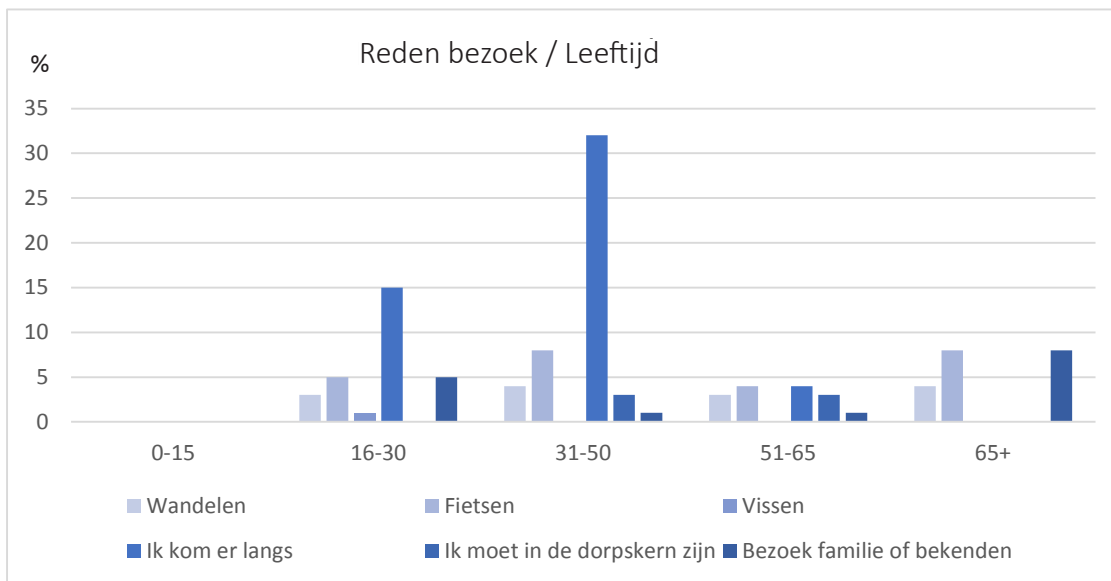

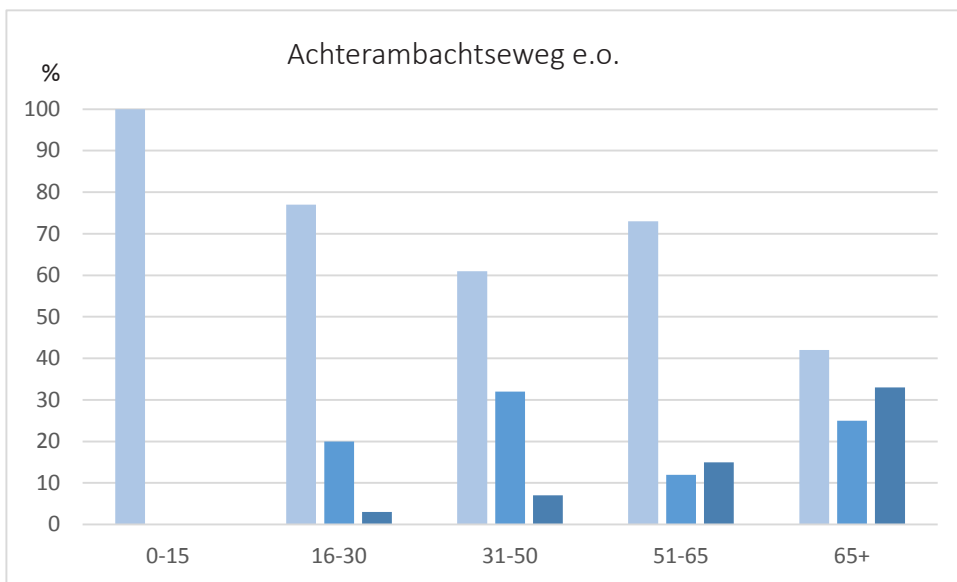
De beoordeling van de toekomstbeelden is in algemene zin zeer positief. Per wijk is echter wel een verschil waarneembaar. Inwoners uit het centrum hebben gemiddeld gezien een iets minder positieve houding ten aanzien van de getoonde beelden. Dit zelfde geldt voor de deelnemers aan de enquête die buiten het gebied wonen.

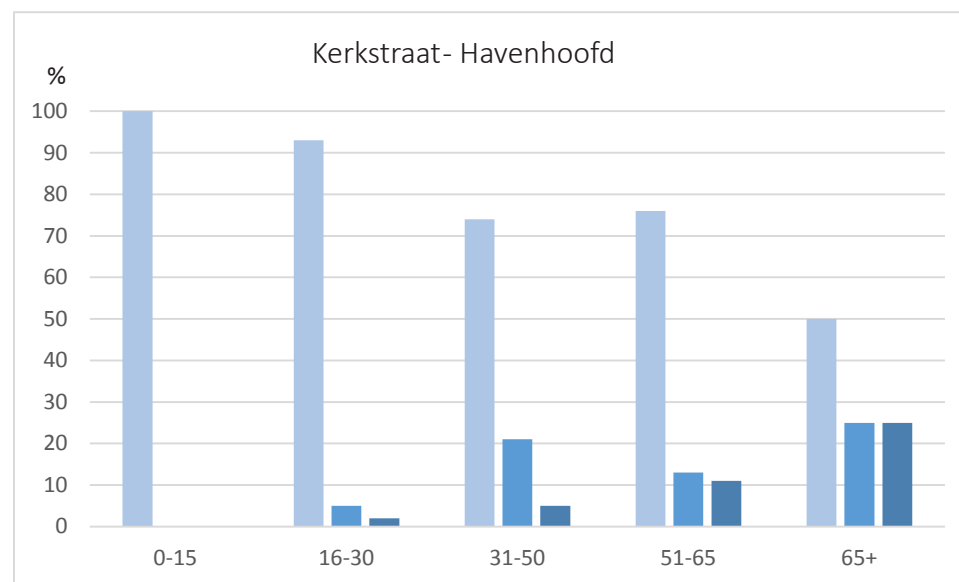
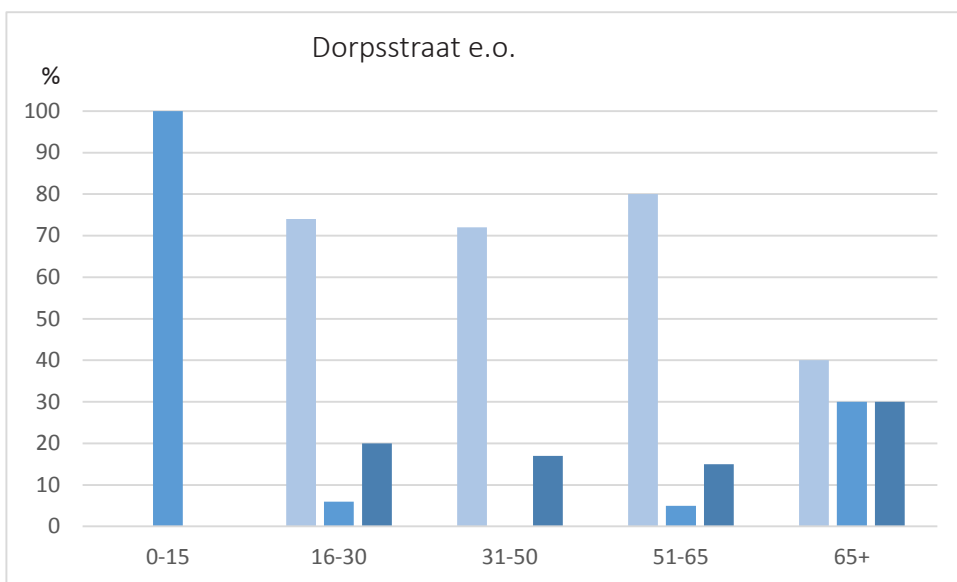
Op basis van de verschillende leeftijden van de deelnemers aan de enquête kan worden geconcludeerd dat alle deelnemers van 50 jaar en ouder wel eens bij de Waal komen. Dit blijkt om uiteenlopende redenen te zijn. Het grootste deel van de inwoners komt regelmatig bij de Waal. In de leeftijdscategorieën 16-30 en 31-50 is de voornaamste reden dat men er langs komt. Ook fietsen is populair.

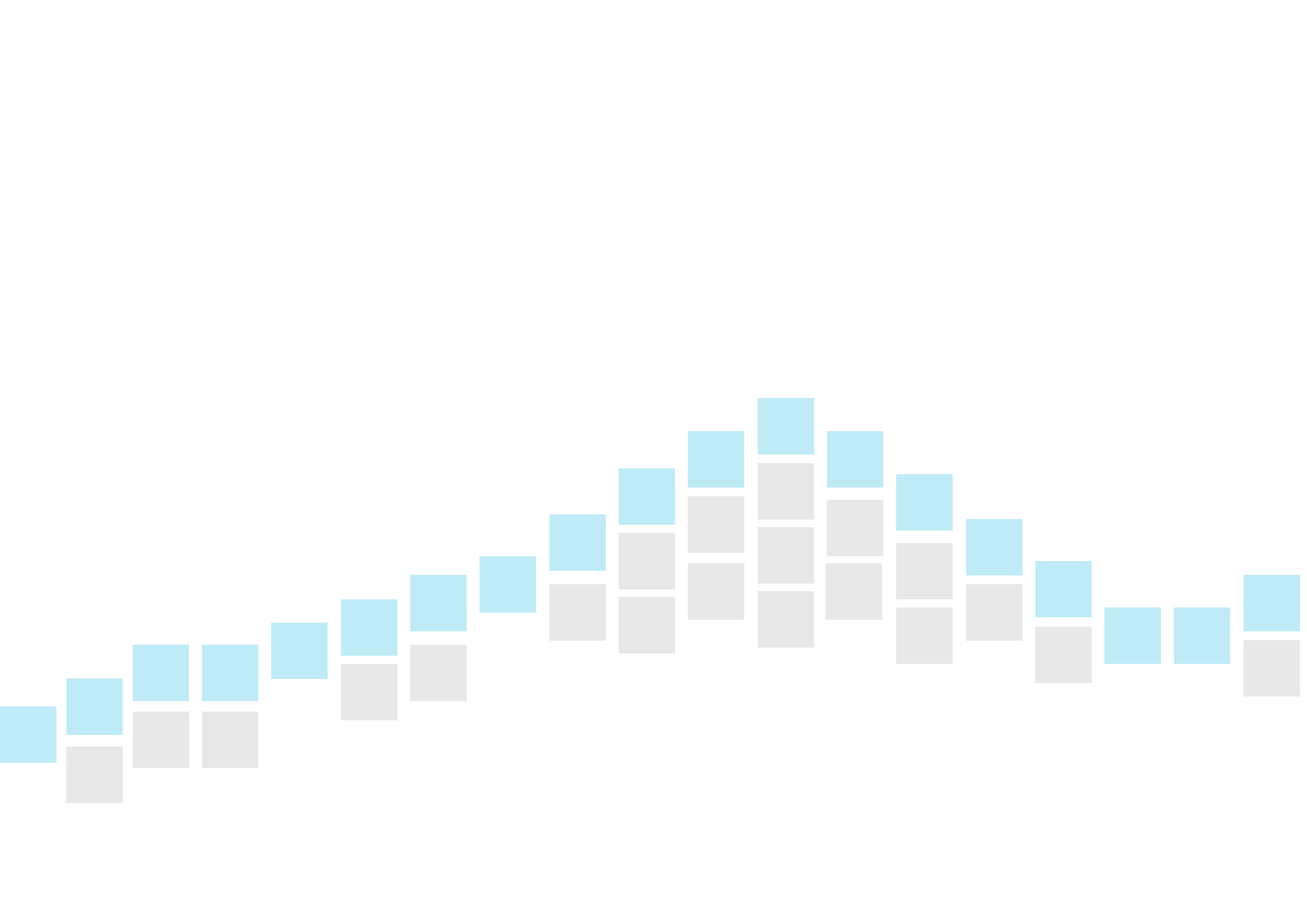

Vanuit de grafieken op deze pagina waarin de beoordelingen van de toekomstbeelden zijn opgeteld per leeftijdscategorie, is zichtbaar dat de deelnemers met hogere leeftijden geneigd zijn iets minder positief tegenover de voorgestelde veranderingen te staan. Dit geldt voor alle drie de toekomstbeelden.

- Helemaal goed, veel beter zo
- Gedeeltelijk goed
- Helemaal niets, houden zoals het nu is

Colofon

Gebiedsvisie Waalzone

Ambtelijk opdrachtgever:
Wim van Oosterhout

Bestuurlijk opdrachtgever:
Floor van de Velde

Projectteam:

Christiaan Quik	projectleider
Kevin van der Linden	stedenbouwkundige projectsecretaris
Daan Groenenboom	ruimtelijke ordening
Hanneke van Leeuwen	communicatie

Vastgesteld op 6 oktober 2014

